اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه • ۳۰ بهمن ۱۴۰۱ • ۲۸ رجب ۱۴۴۴ • ۱۹ فوریه ۲۰۲۳ • سال پنجم • شماره ۱۰۲۴ • ۸صفحه • قیمت ۵۰۰۰ تومان

وجود لیتیوم در دریاچه ارومیه از شایعه تا واقعیت

اخیرا گزارشی درباره امکان برداشت لیتیوم از کف تالاب‌های خشک شده کشور و حتی دریاچه ارومیه در یکی از رسانه‌های رسمی کشور منتشر شد و این گمانه‌زنی را در ذهن افکار عمومی ایجاد کرد که شاید عده‌ای در کشور با نگاه به منافع اقتصادی به عمد به دنبال خشک کردن دریاچه ارومیه بوده‌اند. به دنبال انتشار گسترده خبرادعای وجود منابع عظیم «لیتیوم»...

۶

کسب تندیس بلورین جشنواره نظام پیشنهادها توسط فولاد هرمزگان

۵

گفت‌وگوی «روزگار معدن» درباره صنعت گوهرسنگ و چالش‌های آن

«گوهرسنگ» متولی ندارد

۴

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

معدن نیاز به نقدینگی دارد

۲

یادداشت‌ها

ناکارآمدی قوانین مانع توسعه گوهرسنگ‌ها

۴

مازوت‌سوزی برای همه گران تمام می‌شود

۷

تیتر روز

ورود واحدهای تولیدی به چرخه زیان

در طول دهه‌های اخیر با تکیه بر سیگنال فراوانی انرژی، گاز به سوخت اصلی مصرفی کشور ما بدل شده است. با این وجود به‌دلیل جذب نشدن سرمایه در پروژه‌های توسعه‌ای صنعت گاز، پروژه‌های ناتمام متعدد در این بخش، افت فشار در میادین گازی در طول سال‌های متمادی و بی‌توجهی به رفع این مشکل، شاهد بروز ناترازی در تولید و مصرف گاز هستیم. متاسفانه این بحران روزبه‌روز عمیق‌تر می‌شود و دورنمای بخش انرژی هر روز تاریک‌تر از گذشته است...

۷

اکتشاف، زیربنای توسعه معادن

گروه معدن

توجه به مقوله اکتشاف بر پایه اصول علمی، فنی و اقتصادی روز، ضمن کاهش ریسک و تضمین امنیت سرمایه‌گذاری، نقشه راه توسعه فعالیت‌های استخراجی و متعاقب آن کانه‌آرایی، فرآوری و متالورژی را ترسیم می‌کند.

در مقابل بی‌توجهی به مقوله اکتشاف علاوه بر اینکه موجب عقب‌ماندگی کشور در بخش معدن و صنایع وابسته می‌شود و در بازه زمانی کمتر از ۱۰ سال موجبات کاهش ذخایر مواد معدنی کشف شده و نهایتا عدم تضمین تامین مواد اولیه موردنیاز واحدهای صنعتی وابسته فعال و تعطیلی آنها را در پی خواهد داشت.

در گزارش«روزگار معدن» به بررسی تازه‌ترین اظهارنظرهای مسئولان حوزه اکتشاف پرداخته‌ایم.

درآمدهای معدن، گره‌گشا نیست

عکس: روزگار معدن

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور گفت: درآمدهای حاصل از بخش معدن، گره‌گشای انجام فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافی مطابق انتظارات جامعه معدنی و ظرفیت‌های تخصصی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور نیست.

به گزارش معدن‌نامه، رضا جدیدی بابیان اینکه حقوق دولتی معادن جزو یکی از منابع درآمدهای کشور است، افزود: هرساله نقش حقوق دولتی در قانون بودجه افزایش می‌یابد که بدون تردید پایدارسازی این درآمد و مولدسازی آن از طریق انجام فعالیت‌های زمین‌شناسی،اکتشافی حاکمیتی کشور و نیز تولید اطلاعات‌پایه حیاتی است.

نابهنگام، نامتناسب

وی با اشاره به اینکه این امر با روند فعلی چگونگی و نوع تخصیص این منابع به کندی پیشرفت دارد و حقوق دولتی را با مخاطره و محدودیت مواجه می‌کند، ادامه داد: تخصیص نابهنگام و نامتناسب این منابع با ظرفیت‌های اجرایی و تخصصی این سازمان موجب شده تا تحولات قابل‌انتظار در حوزه کشف ذخایر جدید معدنی به‌خوبی انجام نشود و اجرای هر برنامه موثر را با کندی همراه سازد.

این مقام سازمان زمین‌شناسی با اشاره به سهم اندک فعالیت‌های زمین‌شناسی و اکتشافات پایه در منابع و درآمدهای بخش معدن، تصریح کرد: در سال‌های اجرای برنامه ششم توسعه میزان کل تخصیص منابع مالی حاصل از حقوق دولتی معادن به سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور در حدود ۳۹۰ میلیارد تومان بوده است.

جدیدی گفت: این مبلغ پاسخگوی نیاز کشور در حوزه تولید اطلاعات‌پایه زمین‌شناسی و اکتشافی و همچنین اجرای طرح‌های موثر در حوزه کشف ذخایر جدید معدنی نیست و امیدواریم با بازنگری، بازتعریف سیاست‌ها و اصلاح روش‌ها شاهد بهبود و درنهایت تحول موثر در این بخش باشیم.

اکتشافات عمیق در برنامه ایمیدرو

مدیر اکتشاف ایمیدرو اعلام کرد: اکتشافات عمیق معدنی بیش از ۱۰۰۰ متر در برنامه ایمیدرو قرار دارد. به گزارش معدن ۲۴ احمد فتاحی مجلج بابیان این مطلب:گفت: ایران در اکتشاف هم‌تراز با کشورهای مطرح دنیا قرار داریم اما با توجه به پتانسیل بالای منابع معدنی در کشور، علاوه بر تکمیل اکتشافات سطحی، توسعه اکتشافات عمیق در کشور امری ضروری است. وی ادامه داد: با توسعه اکتشافات عمیق در طرح‌های سال‌های اخیر، متوسط عمق اکتشاف در ایران به ۲۰۰ متر رسیده، اما متوسط عمق معدن کاری در ایران کمتر از ۱۰ متر است. بااین‌حال، در برنامه اجرایی پروژه‌های اکتشافی شرکت‌های بزرگ زیرمجموعه ایمیدرو مانند شرکت تهیه و تولید مواد معدنی، شرکت ملی صنایع مس ایران و مجتمع سنگ‌آهن سنگان، اکتشافات عمیق بیش از ۱۰۰۰ متر در دستور کار قرار دارد.

هم‌تراز با کشورهای مطرح

مدیر اکتشاف سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران معتقد است: ایران در اکتشاف هم‌تراز با کشورهای مطرح است؛ با توجه به پتانسیل بالای منابع معدنی در کشور، علاوه به تکمیل اکتشافات سطحی، توسعه اکتشافات عمیق در کشور امری ضروری است. وی افزود: ایمیدرو به‌عنوان بازوی اجرایی وزارت صمت، بیش از ۹۱ پهنه به مساحت ۵۳۵ هزار کیلومترمربع در اختیار دارد. در حال حاضر، نتایج اجرای فعالیت‌های اکتشافی در این میزان پهنه، به ثبت ۴۹۲ محدوده و صدور ۱۶۲ پروانه اکتشاف منجر شده است.

ورود دستگاه‌های حفاری عمیق‌زن

فتاحی با اشاره به کاهش ذخایر سنگ‌آهن در کشور عنوان کرد: معادن بزرگ سنگ‌آهن ایران مانند چادرملو، گل‌گهر، چغارت و... با ذخایر چند ۱۰۰میلیون تنی، تا ده‌ها سال پاسخگوی نیاز صنایع فولادی کشور بودند؛ اما با توسعه معدنکاری و صنایع معدنی، ذخایر سنگ‌آهن کشور رو به کاهش رفت؛ این امر باعث شده تا اکتشافات عمیق در دستورکار قرار گیرد و معدنکاری نیز به سطوح عمیق‌تر پیش برود.

وی از کشف معادن جدید و پر عیار سنگ‌آهن ابراز امیدواری کرد و گفت: امیدواریم بتوان معادن بزرگ و عمیقی که دارای ذخایر چند ده یا چند صد میلیون تنی باشد، کشف و استخراج کرد. به گفته وی، آنومالی سنگ‌آهن A21 واقع در استان یزد که از سال ۹۳ در دستور اکتشاف ایمیدرو قرارگرفته دارای پتانسیل توده آهن‌دار پر عیار عمیق (بیش از ۱۵۰۰متر) است اما به دلیل نبود دستگاه حفاری و تجهیزات مناسب برای حفر بیش از ۲۰۰۰ متر، اکتشاف سیستماتیک در محدوده این آنومالی انجام نشده است اما امیدواریم با ورود دستگاه‌های حفاری عمیق به کشور، اکتشافات در این آنومالی تکمیل را کنیم و به مرحله معدنکاری برسانیم.

سفارش خرید برای رفع فرسودگی

مدیر اکتشاف ایمیدرو اظهار کرد: ماشین‌آلات در بخش اکتشاف به‌ویژه دستگاه حفاری و تجهیزات آن فرسوده و نیازمند نوسازی هستند. این چالش با واردات دستگاه حفاری جدید و به‌روز توسط شرکت‌های بزرگ مثل شرکت ملی صنایع مس ایران، شرکت صنعتی و معدنی چادرملو، شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر و برخی از شرکت‌های خصوصی بزرگ حل خواهد شد. وی افزود: خوشبختانه با ترغیب شرکت‌های بزرگ، ۱۰۷دستگاه حفاری سفارش خرید و ۴۵ دستگاه وارد کشور شده است. فتاحی از اعطای وام کم‌بهره برای نوسازی دستگاه حفاری و تجهیزات آن خبر داد و گفت: پیش‌بینی‌شده از طریق شرکت صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی، وام‌های کم‌بهره برای واردات این ماشین‌آلات در بخش اکتشاف به پیمانکاران حفاری اعطا شود.

تفاهم‌نامه سه‌جانبه رفع مشکل

مدیر اکتشاف ایمیدرو با اشاره به اینکه ایران ازنظر تکنولوژی اکتشاف عقب است نه ازنظر دانش اکتشاف، گفت: مشکل اصلی ایران در اکتشاف، تاخیر در تولید اطلاعات‌پایه و برداشت ژئوفیزیک هوایی بوده است. کمبود اطلاعات باعث شده تا نتوان در مرحله شناسایی، پتانسیل‌های واقعی را تفکیک و محدوده‌های امیدبخش مناسب را تشخیص داد. وی ادامه داد: در این راستا، با انعقاد توافقنامه سه‌جانبه بین معاونت معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت، ایمیدرو و سازمان زمین شناسی و اکتشافات مواد معدنی کشور، برنامه تولید اطلاعات‌پایه و ژئوفیزیک هوابرد از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ در دستور کار قرارگرفته است.

سخن پایانی

ایران جزو غنی‌ترین کشورها ازنظر ذخایر معدنی و زیرزمینی است و کارشناسان معتقدند در میان سی‌ویک استان کشور، همه‌جا رد و اثری از معدن یا دیگر منابع زیرزمینی مانند نفت و گاز می‌توان یافت. بنابراین هیچ استانی فاقد منابع معدنی نیست و نباید در طرح‌های اکتشافی آنها را نادیده گرفت. اما تا به امروز به دلیل نبود اولویت و دشواری فعالیت، برنامه‌های اکتشافی تنها در چند استان انجام‌گرفته است که این چالش هم به ضعف‌های دیگر حوزه اکتشاف باید افزود.

صادارت مواد خام و نیمه خام در سال آینده مشمول مالیات شد

نایب رئیس کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۲ با بیان اینکه صادارت مواد خام و نیمه خام مشمول مالیات و عوارض می‌شود، گفت: براساس مصوبه کمیسیون تلفیق مقرر شد به میزانی که شرکت‌ها و صنایع برای تکمیل زنجیره ارزش، تحقیق و توسعه و تولید فناوری سرمایه‌گذاری می‌کنند، اعتبار مالیاتی دریافت کنند.

به گزارش خانه ملت، سیدمحسن دهنوی درباره مصوبه کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۲ درخصوص صادارت مواد خام و نیمه خام، گفت: در قانون تولید جهش دانش‌بنیان که در مجلس یازدهم تصویب شد، برای عبور از خام‌فروشی و تولید مواد با ارزش‌افزوده بالاتر و تکمیل زنجیره ارزش مقرر شد، سود ناشی از صادارت مواد خام یا نیمه‌خام مشمول عوارض و مالیات شود تا از این محل موضوع تکمیل زنجیره ارزش محقق شود.

نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی افزود: ضمن اینکه معافیت حقوق ورودی ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی که امکان تولید در داخل را دارند، نیز لغو و مقرر شد از منابع حاصل برای تولید داخل این ماشین‌آلات استفاده شود که این موضوع باید در بودجه سال آینده لحاظ می‌شد.

وی با بیان اینکه در جلسه شب گذشته کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ مقرر شد در سال آینده صادارت مواد خام و نیمه‌خام مشمول مالیات و عوارض باشد، اضافه کرد: همچنین واردات ماشین‌آلاتی که امکان تولید در داخل را دارد نیز مشمول حقوق ورودی شدند تا از این منابع آن برای تولید داخل استفاده شود. این نماینده مردم در مجلس یازدهم با بیان اینکه مصوبه کمیسیون تلفیق نکته بسیار مهمی داشت، تصریح کرد: مقرر شد به میزانی که شرکت‌ها و صنایع برای تکمیل زنجیره ارزش، تحقیق و توسعه و تولید فناوری سرمایه‌گذاری می‌کنند، اعتبار مالیاتی دریافت کنند در واقع مشوق بزرگی برای تکمیل زنجیره ارزش و توسعه فناوری در صنایع بزرگ به ویژه صنعت پتروشیمی، پایین دست نفت و گاز و صنایع معدنی در نظر گرفته شد.

نایب رئیس کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۲ با توضیح مثالی به تشریح مطلب پرداخت و افزود: براساس مصوبه کمیسیون تلفیق به طور مثال شرکتی که ماده پتروشیمی را به صورت نیمه خام صادر می‌کند، باید به ازای این صادرات مالیات پرداخت کند اما اگر این شرکت در حوزه تکمیل زنجیره ارزش و... سرمایه‌گذاری کند، بخشودگی مالیات می‌گیرد.

بندرگاه خمیر رسما وارد مدار واردات و صادرات مواد معدنی شد

مدیرکل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان از پهلودهی نخستین شناور در بندرگاه خمیر به منظور بارگیری یک محموله سنگ گچ خبرداد.

به گزارش ایراسین، حسین عباس‌نژاد با اشاره به پهلودهی آزمایشی نخستین فروند شناور در ضلع شرقی بندرگاه جدید الاحداث خمیر اظهار کرد: این شناور بارج یدکش با ظرفیت دو هزار تن پس از انجام عملیات دریایی و رعایت تمامی الزامات ایمنی در این بندرگاه پهلودهی شد.

وی افزود: پس از انجام فرآیند اسنادی و بارگیری کالا مقرر شده شناور مذکور در سفر نخست خود ۱۸۰۰ تن سنگ گچ را ازمبدا این بندر به مقصد یکی از کشورهای همسایه حاشیه خلیج‌فارس حمل کند.

عباس نژاد گفت: پیشتر نیز به منظور اطمینان از ایمن بودن مسیر دسترسی دریایی به بندرگاه بندرخمیر و افزایش دقت در انتخاب موقعیت استقرار علائم کمک ناوبری، عملیات سایداسکن سونار بستر دریا انجام شده بود.

وی انجام هیدرو گرافی کانال مجاور بندرگاه و احصاء اطلاعات هیدروگرافی مسیرهای جنوب غربی از خمیر تا منتهی الیه جنوب غربی جزیره قشم و مسیر شرقی از خمیر تا بندر پل را از دیگر اقدامات در جهت تامین ایمنی دریانوردی در این بندرگاه عنوان کرد. مدیرکل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان به تحقق خواست مردم مبنی بر الحاق رمپ فلزی با هدف ایجاد بستر مناسب جهت پهلودهی شناورها با کاربری‌های دیگر نیز اشاره‌ای داشت و تصریح کرد: عملیات ساخت، به آب اندازی و انتقال این سازه فولادی به اتمام رسیده و عملیات نصب این رمپ فلزی در ضلع غربی بندرگاه در حال انجام است.

بندرگاه خمیر به عنوان یکی از طرح‌های مهم و راهبردی سازمان بنادر و دریانوردی قلمداد می‌شود که با هدف تسهیل تجارت، رونق صادرات و واردات، ارتقا راندمان اقتصادی و نیز رونق بخشی به اشتغال مردم بومی احداث شده و قرار است به زودی مورد بهره‌برداری رسمی قرار گیرد.

رئیس هیات‌مدیره شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر:

صادرات سنگ‌آهن خام‌فروشی است

رئیس هیات‌مدیره شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر گفت: صادرات سنگ‌آهن خام‌فروشی است، به شدت باید از خام‌فروشی پرهیز کرد.

حمیدرضا فولادگر در گفت‌وگو با خبرگزاری صدا و سیما درباره صادرات صنایع معدنی افزود: اکنون محصولات معدنی ما از سنگ‌آهن گرفته تا محصولات معدنی مانند کنسانتره، گندله و آهن‌اسفنجی هر کدام در داخل کشور ظرفیت تولید دارد که صادر هم می‌شود.

وی با بیان اینکه اکنون کنسانتره و گندله کشورمان خریدار دارد و به خوبی صادر می‌شود، گفت: فقط روی صادرات شمش فولاد نباید حساب کرد، ما ظرفیت خوبی در صادرات گندله و کنسانتره داریم و از این ظرفیت استفاده می‌کنیم که اگر صادرات هرکدام از این محصولات را نیز در نظر بگیریم، ظرفیت صادرات ما بیشتر می‌شود.

فولادگر افزود: البته صادرات سنگ‌آهن و سنگ‌آهن دانه‌بندی شده، نوعی خام‌فروشی است و به شدت باید از صادرات آن پرهیز کرد، حتی صادرات کنسانتره هم نوعی خام‌فروشی است، اما اکنون کنسانتره به اندازه‌ای که صنعت ما در داخل نیاز دارد، تأمین می‌شود و مازادش را صادر می‌کنیم یا در بحث صادرات گندله هم همین‌طور است که

گندله مورد نیاز صنایع فولادی ما تأمین و تولیدات مازاد آن صادر می‌شود.

وی ادامه داد: هرچه که این تولیدات را به آخر زنجیره ببریم و ارزش‌افزوده بیشتری داشته باشد، به نفع کشور است.

فولادگر، به ارتقاع چند پله‌ای جایگاه جهانی کشورمان در تولید فولاد اشاره کرد و گفت: این ارتقاع ناشی از ظرفیت‌سازی تولید است ضمن اینکه ۵ تا ۶ کشور برتر فولادی دنیا کاهش تولید داشتند.

رئیس هیات‌مدیره شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر درخصوص اینکه چه میزان از تولیدات سنگ‌آهن کشور جوابگوی نیاز صنایع (صنایع پایین‌دستی) داخلی است، افزود: اکنون تولیدات (سنگ‌آهن)، نیازهای صنایع فولادی ما را جواب می‌دهد، اما مسئله مهم این است که شرایط صنایع تولیدی ما طوری است که این صنایع تقریبا در رکود بسر می‌برد یعنی اگر طرح‌های عمرانی، ساخت‌وسازها، ساخت مسکن، ساختمان‌های صنعتی از این شرایط رکورد خارج شوند و فعالیت طرح‌های بزرگ تولیدی و صنعتی رونق پیدا کند، به رشد اقتصادی بالاتری می‌رسیم، که در این صورت شاید تولید داخل جوابگوی صنایع ما نباشد.

فولادگر گفت: در این شرایط مجبور می‌شویم تولیدات خود را صرف مصارف داخلی کنیم یا تولید خود را افزایش دهیم که افزایش تولید درست است. یعنی در آن شرایط باید افزایش تولید داشته باشیم تا هم نیاز داخلی را تأمین کنیم و هم صادرات داشته باشیم، چون بازار صادرات (بازار هدف) به این راحتی به‌دست نمی‌آید که بخواهیم به این راحتی از دست بدهیم.

وی به تولید فولاد جهان اشاره کرد و افزود: چین با فاصله زیادی از ما قرار دارد، حدود ۲۰ برابر ما تولید فولاد دارد و ۵ تا ۶ کشور بعدی نیز تولید مشخصی دارند که فاصله شان با ما زیاد است، اما با ظرفیت‌سازی که برای تولید فولاد کردیم توانستیم جایگاه هفتم را نیز به دست بیاوریم. فولادگر درباره موانع اصلی بهره‌گیری از فناوری‌های نوین نیز گفت: یکی بحث سیاست‌ها و قوانین است که در چند سال اخیر هم سیاست‌ها و هم قوانین ما راهگشا بوده است و اکنون قوانین خوبی در بحث حمایت از فناوری‌ها نو داریم، به‌ویژه که قوانین خوبی در سال‌های اخیر در مجلس شورای اسلامی تصویب شده است که با وجود این قوانین، سیاست‌های علمی و فناوری و سیاست‌های تولید ملی ما مشخص است.

وی با بیان اینکه ما اکنون در بحث سیاست و قانون کمبودی نداریم، ادامه داد: باید این قوانین و سیاست‌ها زودتر اجرایی شود، در بحث اجرا یک بخش دولت و منابع خود دولت است که منابع محدودی دارد و یک بخش دیگر منابع مردمی و بخش خصوصی چه داخلی و چه خارجی است که حتی ایرانیان خارج از کشور نیز می‌توانند مشارکت کنند.

رئیس هیات‌مدیره شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر افزود: مسئله مهم این است که باید سرمایه‌گذاری کرد و دولت نیز باید راه را باز کند که سرمایه‌گذاری انجام شود این سرمایه‌گذاری هاست که می‌تواند فرصت‌ها را در بحث فناوری‌های نو فراهم کند.

سرمقاله

معدن نیاز به نقدینگی دارد

اکبر ساریخانی
فعال معدنی

مهم‌ترین مشکل ما برای دریافت وام بانکی، موضوع تامین وثیقه است. باوجود صراحت قانون، بانک‌ها پروانه بهره‌برداری را به‌عنوان وثیقه نمی‌پذیرند یا حداقل من چیزی در این‌باره نشنیده‌ام. بانک‌ها تنها سند ملکی ترجیحا مربوط به تهران را قبول می‌کنند.

علت این ناهماهنگی، فقدان سیستم ارزش‌گذاری معتبر برای پروانه بهره‌برداری یا معدن است. البته این ماجرا مربوط به دیروز و امروز نیست و سابقه دور و درازی دارد. شاید در آن زمان باتوجه به افت‌وخیزهای زیاد بازار مواد معدنی سختگیری‌ها توجیه‌پذیر بود اما در حال حاضر شرایط کاملا تغییر کرده و قیمت‌ها روند صعودی پیدا کرده‌اند.

معدن مجموعه‌ای اقتصادی است که نیاز به نقدینگی دارد. تامین این نقدینگی از طریق سیستم بانکی می‌تواند زمان اجرای یک پروژه را به‌شدت کاهش دهد و فرصتی برای فعالان معدنی ایجاد کند تا بتوانند ایده‌هایی بزرگ‌تر در سر بپرورانند و بهره‌وری مجموعه اقتصادی خود را بالاتر ببرند.

پس تسهیلات بانکی می‌تواند به راه‌اندازی اقتصاد معدن کمک شایانی کند تا ارزش‌افزوده بیشتری تولید شود و معدنکاری را شکوفا کند، اما هنوز ما اندر خم یک کوچه مانده‌ایم.

در شرایط اقتصادی موجود که بخش خصوصی با دشواری‌های زیادی روبه‌رو است کمترین توقع این است که بانک‌ها برای رفع موانع و مشکلات اداری مساعدت کنند، بروکراسی را به حداقل برسانند و شرایط اعطای تسهیلات را تسهیل کنند، اما حقیقت چیز دیگری است.

به‌عنوان مثال ما مجموعه‌ای اقتصادی با ظرفیت قابل‌قبولی هستیم، اما با این حال تاکنون نتوانسته‌ایم تسهیلاتی کم دردسر نمی‌گویم بی‌دردسر از سیستم بانکی دریافت کنیم.

بانک‌ها با استناد به شرایط اقتصادی موجود، حمایت چندانی از بخش تولید نمی‌کنند و تمایلی به سرمایه‌گذاری در این حوزه نشان نمی‌دهند.

مطرح شدن نام اربابدهکاران بانکی حداقل این فایده را داشت که اثبات کرد مشکل اصلی بانک‌ها تامین اعتبار نیست. منابعی که باید در بخش تولید، صنعت و ایجاد اشتغال به مصرف می‌رسید تا اقتصاد رونقی بگیرد و این همه بیکار نداشته باشیم، در عمل به جیب کسانی رفته است که صلاحیت به‌انجام رساندن تعهدات خود را نداشته و ندارند و نهایتا این پول‌ها سر از بازار املاک درآورده یا از کشور خارج شده است.

عجیب‌تر اینکه به‌دلیل فساد اداری و زدوبندهای پشت‌پرده بسیاری از افراد بدون پرداخت معوقات خود دوباره و دوباره موفق به اخذ تسهیلات نجومی شده‌اند تا امروز که دیگر اسناد فسادشان سر به فلک کشیده و بدهی‌های‌شان افشا شده است.

اما به‌عنوان حسن‌ختام بد نیست، نگاهی گذرا به دغدغه‌های بخش خصوصی بیندازیم.

قطعا برداشتن گام‌های بلندتر و پیاده‌سازی اهداف بزرگ‌تر از جمله برنامه‌های هر مجموعه تولیدی است. تامین نقدینگی از طریق سیستم بانکی می‌تواند زمان اجرای این پروژه را به‌شدت کاهش دهد و بهره‌وری را بالاتر ببرد.

تولیدکننده‌ای را که در این مملکت مانده و مشغول کار است، می‌توان به‌راحتی شناسایی و رصد کرد. طبیعی است که محرک اولیه هر فعالیت اقتصادی، کسب سود و منفعت است که به‌خودی خود ایرادی ندارد. منتها این منافع باید از طریق فعالیت شفاف و از مسیر تخصصی فرد حاصل شود. اگر یک معدن‌دار بتواند اقتصاد خودش را شکوفا کند و بهره خوبی ببرد، می‌تواند زمینه رشد اقتصادی، رونق کسب‌وکار و ایجاد اشتغال را فراهم کند.

شناسایی افرادی که چرخ اقتصادی کشور را می‌چرخانند، چندان دشوار نیست. نظام اقتصادی موظف است صلاحیت این افراد را بسنجد و تسهیلات آسان در اختیارشان قرار دهد تا بتوانند اهداف و برنامه‌های‌شان را پیش ببرند، فرصت‌های شغلی بیشتری پدید آورند و زمینه تحقق شعار سال را فراهم کنند.

روزگار معدن

صنایع معدنی

یکشنبه ۳
● ۳۰ بهمن ۱۴۰۱
● ۲۸ رجب ۱۴۴۴
● ۱۹ فوریه ۲۰۲۳
● سال پنجم ● شماره ۱۰۲۴

دریچه

تداوم ارزان‌فروشی فولاد

در حالی که معاون وزیر صمت جریان افزایشی تولید فولاد ایران را برآمده از توانمندی این صنعت می‌داند، اما شماری از تولیدکنندگان فعال در زنجیره فولاد این اتفاق را بستری برای فروش فولاد به قیمت‌های غیرواقعی و ارزان درپی مازاد عرضه معرفی می‌کنند.

به گزارش تجارت نیوز، براساس آمار انجمن جهانی فولاد از تولید فولاد دنیا در سال ۲۰۲۲ میلادی، در این سال یک میلیارد و ۸۷۸ میلیون و ۵۳۷ هزار تن فولاد خام در جهان تولید شد و سهم ایران از این وزن، ۳۰ میلیون و ۵۹۳ هزار تن بود.

در حالی ایران به این حجم از تولید فولاد رسید که وزن تولید فولاد خام ایران در سال ۲۰۲۱ میلادی ۲۸ میلیون و ۳۲۰ هزار تن بود، یعنی دو میلیون و ۲۷۳ هزار تن کمتر از سال ۲۰۲۲.

▣ حرکت خلاف جهت ایران

محمدجواد حاجی‌حسینی، معاون حقوقی و امور مجلس وزارت صمت، اخیرا این رشد دو میلیون تنی را تحسین کرد و گفت: در حالی که بر اساس آمارهای جهانی، تولید فولاد دنیا در سال ۲۰۲۲ حدود ۴.۲ درصد کاهش یافته، تولید ایران در این سال، رشد هشت درصدی را تجربه کرده است.

او تاکید داشت که این افزایش تولید حاصل توانمندی تولیدکنندگان است، اما به این نکته توجه نداشت که با وجود نزولی شدن رشد جهانی تولید فولاد چرا باید تولید ایران همچنان صعودی باشد؟

به عبارت دیگر در شرایطی که حتی چین در جایگاه بزرگ‌ترین تولیدکننده، صادرکننده و مصرف‌کننده فولاد جهان ۲۰۲۲ میلادی را با کاهش تولید به پایان رسانده و وزن تولید خود را از بیش از یک میلیارد و ۳۴ میلیون تن در سال ۲۰۲۱ میلادی به یک میلیارد و ۱۳ میلیون تن کاهش داده، چرا ایران در جایگاه دهمین تولیدکننده بزرگ جهان همچنان مسیر افزایش تولید را پیش گرفته است؟

کاهش تولید البته تنها به چین اختصاص نداشته و دیگر کشورهایی که پس از چین و پیش از ایران جایگاه ۲ تا ۹ تولیدکنندگان بزرگ فولاد جهان را به خود اختصاص داده‌اند نیز ۲۰۲۲ میلادی را با کاهش تولید سپری کردند. گویا بازار برای حفظ تعادل به این کاهش عرضه نیاز داشته و ایران با عملکرد متفاوت تعادل بازار را به هم ریخته است.

▣ خطر کوچک شدن بازار فولاد

مهرداد اکبریان، رئیس انجمن سنگ آهن ایران گفت: ابهامی که در مورد افزایش تولید فولاد ایران برخلاف دیگر تولیدکنندگان بزرگ جهان وجود دارد این است که آیا رشد تولید هم‌راستا با رشد تقاضا در بازار بوده است و آیا صنایع مصرف‌کننده محصولات فولادی مانند خودرو، لوازم‌خانگی، ساختمان و... سال گذشته میلادی را با رشد تولید و عرضه پشت‌سر گذاشتند؟ اگر این گونه باشد پس رشد تولید فولاد را می‌توان به جا قلمداد کرد.

وی افزود: همچنین این رشد در حالی اتفاق افتاده که ایران در ۲۰۲۲ میلادی در زمینه صادرات فولاد هم عملکرد موفقی نداشته است. در نتیجه اینها تولید بدون حضور موفق در بازار ما را با خطر کوچک شدن بازار فولاد ایران روبه‌رو می‌کند و فولاد ایران با قیمت‌های واقعی در بازار جهانی به ویژه در معامله با کشورهای همسایه عرضه نمی‌شود.

در حالی که معاون حقوقی و امور مجلس وزارت صمت و شماری از تولیدکنندگان رشد تولید فولاد را اقدامی شایسته تلقی می‌کنند، علاوه بر رئیس انجمن سنگ‌آهن شماری دیگر نیز بارها نسبت به پیامدهای منفی مازاد تولید و ارزان‌فروشی فولاد ایران در بازارهای جهانی هشدار داده‌اند.

ثبت رکوردهای کمی و کیفی در فولاد هرمزگان

گروه معدن

واحد نسوز به‌عنوان یکی از بخش‌های مؤثر در امر تولید فولاد، در سال‌های اخیر توانسته به موفقیت‌های خوبی همچون ثبت رکوردهای کاهش مصرف و نیز بومی‌سازی تعدادی از قطعات و مواد مصرفی دست یابد و برنامه تداوم رکوردشکنی کاهش مصرف نسوز را همچنان در دستور کار دارد. به گزارش روابط‌عمومی فولاد هرمزگان، در همین زمینه گفت‌وگو با رئیس واحد نسوز و تنی چند از کارشناسان این واحد به شرح زیراست.

محمد ملابیک، رئیس واحد نسوز شرکت فولاد هرمزگان گفت: در امسال توانستیم به رکورد مصرف نسوز ۵.۳ کیلوگرم در تن مذاب دست یابیم و هدف اصلی واحد نسوز شرکت تثبیت این رکورد و انتخاب اقتصادی‌ترین پارامترها برای سازمان است.

وی افزود: محل مصرف نسوز در کوره‌های واحد احیا، آهک، فولادسازی و ریخته‌گری است. در ایران بیشترین میزان مصرف نسوز به صنعت فولاد اختصاص دارد که ۷۰ درصد از کل مصرف نسوز در بین صنایع را شامل می‌شود. در شرکت فولاد هرمزگان برای تولید هر تن فولاد به‌صورت متوسط ۶.۷ کیلوگرم نسوز به کار می‌رود. تهیه و مصرف نسوز ازجمله فرآیندهای استراتژیک سازمان به شمار می‌آید و هرگونه خطا در این بخش منجر به توقف و تأخیر در تولید می‌شود. این رکوردها با همکاری تمام واحدهای مدیریت فولادسازی و ریخته‌گری مداوم به‌دست آمده که از تمامی همکاران عزیز صمیمانه تشکر می‌کنیم.

ملابیک اظهارکرد: با توجه به میزان مصرف زیاد نسوز در صنعت فولاد، بخش قابل‌توجهی از نرخ تمام‌شده فولاد به این بخش مربوط می‌شود. البته هزینه نسوز تنها هزینه خرید و نرخ آن نیست، زیرا همه هزینه‌های لجستیک، نصب و تخریب، تعمیرات، انرژی و... در راستای مصرف نسوز بر بهای تمام‌شده فولاد تأثیر می‌گذارند. از همین رو انتخاب مواد نسوز باید بر اساس تمامی این پارامترها به‌عنوان اقتصادی‌ترین گزینه انجام شود. در خصوص انواع نسوزها باید گفت بر اساس تجهیزات متالورژیکی و فرآیند تولید فولاد، آجرها و جرم‌هایی با کیفیت MgO –C منیزیت کربن، AL۲O۳ آلومینایی، MgO منیزیتی، C–MgO AL۲O۳ آلومینا اسپینل- کربن ازجمله انواع نسوز مورد استفاده است. وی افزود: ذوب و سرباره اثرات مخربی بر روی نسوز کوره‌ها دارد. این مواد موجب خوردگی در آجرهای دیرگداز می‌شوند. ازاین‌رو باید در مقابل عوامل شیمیایی و حرارتی سخت و مقاوم باشند. هدف اصلی واحد نسوز این است که موادی برای کوره‌ها تهیه کند که ذوب و سرباره نه در آنها نفوذ کند و نه با آنها وارد واکنش شود. حالت ایدئال این است که فرآیند نسوز بدون عیب و در مقابل شوک‌های حرارتی مقاوم باشد، اما در عمل باید این ایده را تعدیل کرد و تمام جنبه‌های تولید فولاد را در نظر گرفت. نسوز به‌عنوان یک ماده فداشونده باید شرایط بهینه‌ای در فرآیند تولید فولاد ایجاد کند تا شرایط برای بهترین عملکرد در تولید فولاد رقم بخورد. کلابیک گفت: در امسال به دستاوردهای ارزشمندی در کاهش مصارف نسوز دست یافتیم. درحال‌حاضر شاخص‌هایی برای پایش عملکرد واحد مشخص گردیده و رکورد کمی مصرف نسوز به میزان ۵.۳ کیلوگرم در تن مذاب محقق شده است. همچنین در شاخص کمی دیگر، توقفات تأخیر در کوره‌ها به ۰.۰۳دقیقه به ازای هر ذوب رسیده است که در اسناد شرکت سازنده کوره‌ها، این رقم به‌طور نرمال ۳دقیقه به ازای هر ذوب مشخص شده بود. در همین حال در شاخص‌های کیفی، میزان دمش نرمال در پاتیل و باز شدن نرمال مجرای مذاب در ریخته‌گری وجود دارد که ۹۹.۹۷ درصد از پاتیل‌های ارسالی نرمال بوده است. شاخص‌هایی نیز در نظام‌های مشارکتی هست که حاصل آن چند پروژه بهبود ویژه و ۲۷پیشنهاد به ازای هر نفر در سیستم پیشنهادات است. جهت رسیدن به شاخص‌های تعیین‌شده، تیم‌های فنی متشکل از تمام واحدهای مجموعه فولادسازی و ریخته‌گری، کنترل و پایش فرآیندها را انجام می‌دهند و اقدامات اصلاحی و بهبود تعریف‌شده را اجرایی می‌کنند. وی اظهارکرد: برنامه‌های آتی واحد نسوز متمرکز بر تثبیت رکوردهای به‌دست‌آمده و ایجاد زمینه برای عملیاتی شدن قراردادهای تأمین و اجرای نسوز است. درحال‌حاضر بخش تاندیش‌های فولاد هرمزگان تأمین و اجرای آن برون‌سپاری شده و نتایج خوبی به‌دست آمده است که جهت اجرایی شدن کامل آن به همکاری واحدهای IT و کنترل مواد نیاز داریم. این عزیزان صمیمانه در این امر یاری‌رسان واحد نسوز بوده‌اند و تا پایان امسال زیرساخت‌های موردنیاز را عملیاتی خواهند کرد. محمدحسین سعادتی، کارشناس واحد نسوز اظهار کرد: امروزه مدیریت مشارکتی یکی از پیشرفته‌ترین و کارآمدترین روش‌های مدیریت در دنیاست. ازاین‌رو، در واحد نسوز به‌منظور جلب مشارکت کارکنان، طی دو سال اخیر طرح بسیج اندیشه‌ها شکل گرفته و با تعریف بذر پیشنهاد در زمینه (کاهش مصارف نسوز، افزایش سرعت عمل فرآیند نسوزکاری و کاهش توقفات) پیشنهادهای کارکنان از طریق سامانه نظام پیشنهادات در جهت بهبود عملکرد سازمان دریافت و کارشناسی می‌شود و پیشنهادهای پذیرفته‌شده به اجرا درمی‌آید. با توجه به اینکه نظام پیشنهادات پل ارتباطی مغزها و انتقال دانش و تجربه است، در نظام پیشنهادات به تمام اندیشه‌ها بها داده می‌شود. وی افزود: همچنین جلسات بارش افکار باعث ایجاد پویایی، بهبود فرآیندها و کیفیت ارائه خدمات در واحد نسوز شده است. از نظر شاخص نیز درصد مشارکت کارکنان از ۲۱ درصد و سرانه ۰.۷ پیشنهاد به ازای هر نفر در سال ۹۸ به مشارکت ۷۸ درصد و سرانه ۲۷ پیشنهاد به ازای هر نفر در سال ۱۴۰۱ رسیده است. نتیجه این روند سیستمی نیز کاهش مصارف نسوز و افزایش سرعت عمل نسوزکاری و کاهش توقفات نسوز بوده است.

سعادتی گفت: در زمینه پروژه‌های بهبود نیز با شناسایی موارد قابل‌بهبود و تعریف پروژه‌های افزایش ظرفیت پاتیل، افزایش ظرفیت کوره قوس، کاهش مصرف نسوز تاندیش، کاهش مصرف نسوز پاتیل و کاهش مصرف نسوز کوره قوس و پروژه کاهش توقفات اضطراری نسوز، نتایج ملموسی حاصل شده است.

سهیل آب‌سیه، کارشناس نسوز گفت: در قسمت تاندیش‌شاپ تمامی آماده‌سازی‌های تاندیش جهت ارسال به ریخته‌گری انجام می‌شود. آماده‌سازی تاندیش‌ها به دو روش گانینگ لایه‌کاری (پاشیدنی) و جرم خشک به‌عنوان لایه‌کاری (ریختنی) صورت می‌گیرد. کنترل مصارف نسوز تاندیش نیز به‌صورت مستمر پایش می‌شود و در طی جلسات ماهیانه کمیته نسوز، تمام عواملی که به بهبود در فرآیند می‌انجامد، تصویب و اجرا می‌شود. درحال‌حاضر در راستای افزایش تولید و بهره‌وری طرح استفاده از بُردهای منیزیتی در تاندیش را شروع کرده‌ایم که انتظار می‌رود با اجرا شدن آن حداقل زمان سکوئنس از ۱۰ ساعت به ۱۵ ساعت افزایش یابد. وی اظهارکرد: در نظام‌های مشارکتی نیز به‌عنوان دبیر نظام آراستگی، تیمی از پرسنل امانی و پیمانکار تشکیل شده است و با حسن نظر مدیریت فولادسازی اقدامات بسیار خوبی انجام پذیرفته است. نظام آراستگی الفبای نظم و انضباط بوده و در بهره‌وری کارکنان و تجهیزات نقش بسزایی دارد. در خصوص مصارف نسوز تاندیش پس از شروع قرارداد تأمین و اجرا، شرکت پیمانکار در کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری در تولید، خود را شریک فولاد هرمزگان دانسته و با ارتقای کیفی مواد نسوز و دقت در اجرای تعمیرات نسوز باعث انتفاع شرکت فولاد هرمزگان شده است. ازجمله مشکلاتی که در اجرای این قرارداد باعث اتلاف وقت و زمان شد، نبود زیرساخت ورود کالاهای امانی است که با همکاری واحدهای حراست و کنترل مواد به‌صورت حواله دستی در حال انجام است، ولی اجرای سیستمی آن، به‌عنوان یکی از الزامات، هر چه سریع‌تر باید اجرایی شود. رحمت‌اله محمودی، تکنسین مکانیک تجهیزات نسوز گفت: یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های قدرت اقتصادی کشورهای پیشرفته، رونق تولید و بها دادن به تولیدکنندگان است. رونق تولید از سویی باعث ثروت‌آفرینی می‌شود و از سوی دیگر، موجبات ایجاد اشتغال پایدار را فراهم می‌سازد. کشور ما تحت تحریم‌های ظالمانه قرار گرفته و تشدید این تحریم‌ها باعث شده نتوانیم مانند گذشته و به‌راحتی مواد اولیه، تجهیزات و قطعات یدکی موردنیاز را از تأمین‌کنندگان خارجی و از طریق واردات خریداری کنیم؛ بنابراین به فکر تأمین به روش بومی‌سازی و تأمین از داخل افتادیم.

وی تشریح کرد: شرکت فولاد هرمزگان نیز از طریق بومی‌سازی و تأمین از داخل توانست تا حدود زیادی موفق باشد. یکی از واحدهایی که در همین راستا پیش‌قدم بود، واحد نسوز است. در قسمت مکانیکی تجهیزات نسوز تلاش زیادی شد تا تأمین مواد مصرفی و قطعات یدکی مکانیسم‌های اسلاید گیت، تیوب‌چنجر و جک‌استوپر بتوانند به‌موقع در اختیار بخش تولید قرار بگیرند. محمودی افزود: در ابتدا کلیه قطعات یدکی به‌صورت اصولی و دقیق مهندسی معکوس از جنس اصلی شدند و سپس واحد بومی‌سازی از طریق شرکت‌های سازنده، ساخت این قطعات را شروع کردند. علاوه بر قطعات یدکی، مکانیسم‌های اسلایدگیت و تیوب‌چنجر به‌صورت کامل بومی‌سازی شده‌اند که به‌زودی به‌صورت تستی وارد سیکل تولید می‌شوند. به‌طورکلی تعداد زیادی از مواد مصرفی نظیر پیچ و مهره، قطعات یدکی از طریق بومی‌سازی برای واحد ما در حال تأمین است. خوشبختانه حاصل رویکرد فولاد هرمزگان در زمینه بومی‌سازی در یکی دو سال اخیر باعث صرفه‌جویی خوبی شده است. امید است که بتوان این نیازها را با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی و استفاده از توانمندی صنعتگران کشور تأمین کرد.

مسلم دمی، سرشیفت ناظر نسوز گفت: مهم‌ترین وظیفه ما نظارت بر فرآیند تعمیرات و اجرای صحیح دستورالعمل‌هاست. برای انجام نسوزکاری تاندیش، شل و ترمیم گرم کوره و سایر نواحی به‌صورت ایمن و با کیفیت مناسب مطابق چک‌لیست‌ها تحویل واحدهای بالادستی می‌شود. علاوه بر آن در نظام‌های پیشنهادات، نظم و آراستگی و پروژه‌های بهبود فعالانه مشارکت داریم.

مهدی افسریان، تکنسین مکانیک تجهیزات نسوز اظهارکرد: در واحد نسوز ایده‌ها در قالب پیشنهاد بررسی می‌شود و پس از بررسی تمام جوانب، تیم‌های اجرا ایده‌ها را عملیاتی می‌کنند که حاصل آن طی سال‌های اخیر چندین پروژه ویژه بوده است. خلاقیت در انجام فعالیت‌های تعمیراتی نسوز باعث کاهش هزینه در فرآیند شده است. این پروژه‌ها به‌صورت تیمی و مشارکت تمامی واحدهای همکار در فولادسازی و ریخته‌گری انجام شده است. یکی از پروژه‌های موفق تفکیک ضایعات نسوز در مبدأ است که سودآوری بسیار خوبی برای فولاد هرمزگان به همراه داشته است. پروژه‌های دیگری که می‌توان نام برد عبارت‌اند از: پروژه افزایش ظرفیت پاتیل، ایجاد باکس در شل فلزی کوره، تغییر طرح لبه فلزی پاتیل و... که با همکاری واحدهای تعمیرات و تولید صورت گرفته است.

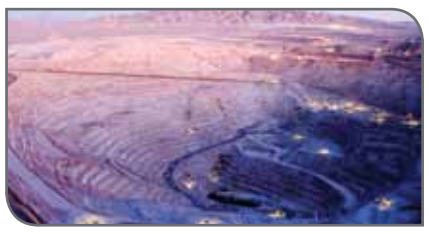

عکس: روزگار معدن

محاسبه شفاف حقوق دولتی از سال آینده

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن کشور گفت: حقوق دولتی معادن از سال آینده با یک فرمول واحد و با روشی شفاف و منصفانه محاسبه می‌شود.

رضا بستامی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: میزان واقعی برداشت از معادن یکی از مسائل و دغدغه‌ها در کشور است که برای خاتمه دادن به این مباحث، سازمان نظام مهندسی معدن و وزارت صنعت، معدن و تجارت، دستورالعمل جامعی را در خصوص تهیه نقشه‌های جامع توپوگرافی و برآورد حجم با استفاده از روش‌های نوین مهندسی تهیه کردند. وی با بیان اینکه در این راستا برای امسال در کل

کشور تهیه نقشه و برآورد حجم سالانه معادن با استفاده از پهپاد، ابلاغ و اجباری شد، اظهارکرد: نظام مهندسی معدن متولی این موضوع شده است تا از طریق شرکت‌های مجاز نقشه برداری که دارنده پهپاد و مجوز پرواز است با برگزاری مناقصه، فرآیند تهیه نقشه و برآورد حجم را انجام دهد.

بستامی با بیان اینکه این امر در واقع زمینه‌سازی برای محاسبه دقیق حقوق دولتی معادن است، افزود: حقوق دولتی توسط نظام مهندسی با داشتن مجوز از شورای‌عالی معادن فرمول‌بندی می‌شود و در سال آینده از طریق یک فرمول واحد حقوق دولتی معادن با توجه به تنوع و حجم ماده معدنی محاسبه خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: مطابق ماده ۱۴ قانون معادن و ماده ۶۰ تا ۶۴ آیین‌نامه اجرایی برای محاسبه حقوق دولتی، حجم محاسبه شده مواد معدنی برآورد شده به عنوان ورودی ضرب در نرخ می‌شود و درصدی از نتیجه به دست آمده به عنوان حقوق دولتی با روش منصفانه، شفاف و بدون ضایع شدن حق بهره‌بردار و دولت تعیین خواهد شد. بستامی افزود: در زمان حاضر از ۱۲ هزار معدن موجود در کشور، حدود ۶ هزار و ۸۰۰معدن فعال است.رئیس سازمان نظام مهندسی معدن کشور تعداد حقیقی و حقوقی این سازمان را ۴۴ هزار و ۵۰۰ عضو اعلام کرد و گفت: از این تعداد ۱۲ هزار عضو دارای پروانه اشتغال هستند.

مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران:

اشتغالزایی هرچه بیشتر را دنبال می‌کنیم

مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران گفت: با راه‌اندازی طرح‌های صنعتی و معدنی در شهرهای مختلف در چهل و چهارمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، بیش از هر چیز افزایش اشتغال، تولید و رونق اقتصادی را دنبال می‌کنیم.

به گزارش روابط‌عمومی ایمپاسکو، خدایار کریم‌نژاد در حاشیه مراسم افتتاح سه طرح توسعه‌ای مجتمع فروکروم جغتای عنوان کرد: امروز شاهد بیشترین حجم سرمایه‌گذاری در حوزه صنایع معدنی در چند دهه اخیر در شهرستان سبزوار هستیم و مجموع سرمایه ثابت و سرمایه در گردشی که مجموع این طرح‌ها اعم از افتتاح و کلنگ زنی دارد، بالغ بر ۱۷۷۰ میلیارد تومان است که در شرایط فعلی اقتصادی کشور، عدد بسیار قابل توجهی است.

وی افزود: در سال ۹۶ یعنی زمانی که تصمیم به واگذاری فروکروم جغتای به راهبر بخش خصوصی گرفته شد، دغدغه‌های زیادی در مورد آینده مجتمع وجود داشت اما امروز نه تنها آمار تولید و اشتغال افزایش یافته بلکه طرح‌های توسعه‌ای زیادی هم ایجاد شده که به رونق اقتصادی منطقه کمک کرده است. کریم‌نژاد با بیان اینکه در واقع واگذاری به بخش خصوصی به شکلی غیرقابل پیش‌بینی موفقیت آمیز بوده است، تصریح کرد: این شکل از واگذاری‌ها باعث تکمیل پروژه‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن شد چرا که نبود محدودیت‌ها و قوانین دولتی در بخش خصوصی، چالاکی این بخش را افزایش داده است.

وی ادامه داد: کمترین نتیجه قابل مشاهده در چنین واگذاری‌هایی افزایش اشتغال است و مجتمع فروکروم جغتای که درحال‌حاضر ۴۷۰ نفر نیروی مشغول به کار دارد، با افتتاح این طرح‌ها بیش از ۴۰۰ نیروی دیگر نیز به لطف بخش خصوصی به آن اضافه خواهد شد. مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران تاکید کرد: در حوزه

اشتغال و تولید در خط فروکروم پرکربن رشد بیش از سه برابری داشته‌ایم. وی همچنین با اشاره به محصولات تولیدی این کارخانه عنوان کرد: تولید مجتمع فروکروم جغتای درحال‌حاضر ۳۰ هزار تن فروکروم پرکربن است در حالی که کل مصرف داخل کشور کمتر از ۱۰ هزار تن است و این امکان صادرات ۲۰ هزار تنی را برای ما فراهم کرده است.

کریم‌نژاد با بیان اینکه چنین طرح‌هایی باعث می‌شود این شهرستان در اقتصاد ملی تاثیرگذار باشد، توضیح داد: این مجتمع درحال‌حاضر از یک واحد صنعتی در حال تبدیل شدن به یک اکوسیستم صنعتی است و امروز کارخانه فروکروم کم کربن عنوان «نخستین در کشور» را داراست و سیلیکون متال هم نخستین کارخانه‌ای است که به تولید این محصول می‌رسد. وی ادامه داد: سال ۲۰۲۲ اس‌اندپی گلوبال گزارشی تهیه کرد که حجم بازار فروآلیاژهای دنیا را ۴۱ میلیارد دلار برآورد و پیش‌بینی کرد که این بازار تا سال ۲۰۳۰ با نرخ رشد ۸ درصد در سال به ۸۰ میلیارد دلار می‌رسد.

مدیرعامل ایمپاسکو در پایان خاطرنشان کرد: با توجه به چنین برآوردی لازم است که در فروآلیاژها هم مانند طرح جامع فولاد و به عنوان صنعت بالادست فولاد ورود کرده و سند آن تدوین شود.

یادداشت

ناکارآمدی قوانین مانع توسعه گوهرسنگ‌ها

عبدالنبی مکابر
عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی استان تهران

صنعت گوهرسنگ در حال حاضر در حوزه‌های متعددی با چالش روبه‌رو است که عمده‌ترین آنها عبارتند از: ضعف و ناکارآمدی قوانین و مقررات، موازی‌کاری نهادهای دولتی، ابهام در تولی‌گری و سیاست‌گذاری، ضعف آموزش، حوزه سازمانی و تشکلی و هویت‌بخشی و در نهایت خام‌فروشی و قاچاق کالا.

به‌عنوان نمونه، می‌توان به قرار گرفتن گوهرسنگ در گروه ۴ یا کالاهای لوکس اشاره کرد که فعالان این حوزه را در زمینه تامین ارز صادرات، واردات مواد اولیه سنگ راف، تامین تجهیزات و دستگاه‌های خط تولید، فناوری و تکنولوژی روز، دچار سرگردانی کرده است.

نگاه غیرکارشناسی مسئولان و مقایسه این صنعت با دیگر صنایع، موجبات بلاتکلیفی فعالان این حوزه را برای معرفی منشأ ارز و مشخصات فروشنده و امثال آن را فراهم آورده است؛ آن هم در شرایط تحریم‌های ناعادلانه. این تصمیم در عمل، صنعت گوهرسنگ را به توقف کامل نزدیک می‌کند. بنابراین، ناخواسته تعدد مقررات متضاد و دست‌وپاگیر زمینه رشد قاچاق سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی را فراهم آورده است.

یکی دیگر از چالش‌ها، تغییرات ابتر در قانون و عدم‌شمولیت قانون جدید مالیات بر ارزش‌افزوده در حوزه گوهرسنگ‌ها است. اعمال قانون کارشناسی‌نشده مالیات بر ارزش‌افزوده طی دهه اخیر، صدمات جبران‌ناپذیری بر صنف و صنعت طلا و جواهر وارد و صدها بنگاه تولیدی و توزیعی را ورشکست و از چرخه کار اقتصادی خارج کرده است.

باوجود تلاش مستمر کلیه فعالان اعم از بخش خصوصی و اتحادیه‌های صنفی و تولیدی، کارشناسان مرکز تحقیقات پژوهش‌های مجلس و سایر نهادهای دولتی ذی‌ربط و مصوبات اخیر مجلس درباره نحوه اعمال تغییرات جدید در مفاد قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، متاسفانه کماکان قانون جدید شامل جواهرات و گوهرسنگ‌ها نمی‌شود. بنابراین، اعمال مالیات بر ارزش‌افزوده از اجرت مصنوعات طلا، که تصمیمی هوشمندانه است، بدون تسری شمولیت قانون به حوزه گوهرسنگ‌ها و جواهرات، کاری ناقص و مخل توسعه تولیدات صادرات‌محور است.

به‌منظور برخورداری بنگاه‌ها از امتیاز استفاده از معافیت حقوق ورودی، اصلاح حقوق ورودی گوهرسنگ‌ها موضوع قسمت چهاردهم «فصل ۷۱ مقررات صادرات و واردات» و الزام به درج و ضمیمه کردن «لیست کامل ماشین‌آلات خطوط تولید و تجهیزات های‌تک» موردنیاز روند تولید و فرآوری گوهرسنگ‌ها در کتاب مقررات فوق، امری ضروری است.

چالش قانونی دیگر این است که باوجود شناسایی گونه‌های متنوعی از گوهرسنگ‌ها در برخی استان‌ها، به‌علت نامشخص بودن میزان واقعی ذخایر معدنی، روند کند اکتشاف در استان‌ها و جای خالی سرمایه‌گذاری کافی داخلی یا خارجی در اکتشاف و فرآوری صنعتی، امکان بهره‌برداری مستمر از گوهرسنگ‌های خام موجود برای تولیدکنندگان طلا و جواهر فراهم نیست،از این‌رو تا رفع این نقایص، برای حفظ سطح اشتغال و جلوگیری از بیکار شدن هنرمندان صنایع‌دستی و توقف روند مهاجرت نیروی مجرب، ورود گوهرسنگ از کشورهای همسایه امری ضروری است. متاسفانه وضع قوانین متعدد و موانع ایجادشده برای تولید در بخش واردات سنگ‌خام، که ماده اولیه ضروری صنعت محسوب می‌شود، بنگاه‌های این صنعت را به مرز تعطیلی و کاهش فعالیت نزدیک و متاسفانه این نوع قوانین، ناخواسته زمینه قاچاق گوهرسنگ راف و کات را فراهم کرده است.

علاوه بر این، موازی‌کاری نهادهای دولتی که یکی از چالش‌های عمده حوزه گوهرسنگ به‌شمار می‌رود، موجب رقابت دولت با بخش خصوصی در این زمینه شده است. برای مثال بانک مرکزی تاکنون بارها به دلایل گوناگون، از جمله انجام وظایف ریگولاتوری، اقدام به ضرب سکه و توزیع آن در بازار، از طریق بانک‌ها یا معاملات بورس کرده است. جدا از بررسی و تحلیل کارشناسانه موفقیت یا عدم‌موفقیت این نوع اقدامات، حداقل آثار سوء آن، فرار حجم عظیمی از نقدینگی از بخش تولید طلا و فرآوری گوهرسنگ‌ها و ساخت جواهرات به سایر بخش‌های غیرمولد و دلالی و واسطه‌گری است. بنابراین، هماهنگی بین برنامه‌ها، اهداف و اقدامات نهادهای دولتی با تشکل‌های صنفی ـ تولیدی ضامن جلوگیری از ایراد خسارت به اقتصاد بنگاه‌ها و سلب اعتماد عمومی است.

در پایان باید گفت، تعدد ادارات ذی‌ربط و تغییرات مکرر ساختاری و مدیریتی در ادوار مختلف، موضوع کلیدی تولی‌گری و ساماندهی حوزه گوهرسنگ‌ها را مدت‌های مدیدی بلاتکلیف گذاشته است، هرچند برای برون‌رفت از این معضل، در سند ملی گوهرسنگ‌های کشور، چاره‌اندیشی و نهادهایی از جمله «شورای‌عالی گوهر» و «خانه گوهر ایران» به‌منظور تعیین‌تکلیف و تولی‌گری امورات این حوزه پیش‌بینی شده،اما تا زمانی که تشکیل این نهادها عینیت نیافته است،مانند قبل، توسعه این صنعت با مشکلات عدیده و پیچیده‌ای مواجه خواهد بود.

گفت‌وگوی «روزگار معدن» درباره صنعت گوهرسنگ و چالش‌های آن

«گوهرسنگ» متولی ندارد

عکس‌ها: روزگار معدن

گیتا جاودانی

صنعت سودآور و پررونق گوهرسنگ در کشور ما رشد قابل‌اعتنایی نداشته است. علت اصلی این نقصان را می‌توان کم‌توجهی به ویژگی‌های منحصربه‌فرد این حوزه دانست.

مشکلات فعالان گوهرسنگ یکی، دو تا نیست و بارها و بارها پیش از این به آن اشاره شده است، اما بوی بهبودی از اوضاع آن به مشام نمی‌رسد.

به‌عنوان مثال، در تحولی عجیب که به‌تازگی در این عرصه اتفاق افتاده است، حوزه گوهرسنگ از زیرمجموعه معاونت معدنی وزارت صمت خارج شده و زیرمجموعه صنایع ورزشی و خلاق قرار گرفته است!

«روزگارمعدن» برای اینکه دریابد، چه ارتباطی میان گوهرسنگ و صنایع ورزشی و خلاق وجود دارد با مسعود کیانی، رئیس انجمن صنفی گوهرسنگ ایران به گفت‌وگو نشسته است.

گپ و گفت ما از همین پرسش آغاز شد و به درازا کشید و دیگر مشکلات مبتلا به این حوزه را هم در بر گرفت، اما در نهایت باز هم بسیاری از موضوعات ناگفته باقی ماند.

◉ از چه زمانی موضوع گوهرسنگ از زیرمجموعه معاونت معدنی وزارت صمت خارج شده است؟

اتفاق بسیار جدیدی است، چون در چند ماه اخیر بخش معاونت وزارت صمت در حال پیگیری ورود ایران به بازار جهانی الماس و امضای معاهده کیمبرلی بود. در این معاهده موضوع جلوگیری از کمک به گروه‌های تروریستی یا خشنی مطرح است که در بازار گوهرسنگ‌ها به‌ویژه الماس نفوذ پیدا کرده‌اند و از آن برای پولشویی و تامین مالی خود استفاده می‌کنند. اما همین چند روز پیش، مشخص شد که آقای سیدمهدی نیازی، قائم‌مقام وزیر صمت در امور بازرگانی طی نامه‌ای حوزه گوهرسنگ‌ها را از زیرمجموعه معاونت معدنی به زیرمجموعه صنایع ورزشی و خلاق تفویض اختیار کرده است. هنوز معلوم نیست، این تغییر و تحول از چه بابت و از چه لحاظی انجام شده و چه تفکر و مصلحت یا خدای‌نکرده چه منفعتی پشت آن بوده است. چون گوهرسنگ نوعی ماده معدنی است و از صفر تا ۱۰۰ در مراحل فرآوری هیچ تغییر ماهیتی پیدا نمی‌کند. سنگ همان سنگ است و فقط تراش می‌خورد و نه فرمول شیمیایی آن و نه خواص فیزیکی‌اش تا مرحله آخر که به جواهر تبدیل می‌شود، تغییری پیدا نمی‌کند.

◉ گوهرسنگ چه ارتباطی با خلاقیت ورزش دارد و چه توجیهی برای این موضوع اعلام شده است؟

نمی‌توان هیچ توجیهی پیدا کرد که چرا گوهرسنگ زیرمجموعه صنایع خلاق قرار گرفته است. اگر گوهرتراشی به‌عنوان یک خلاقیت و هنر دیده شده باشد، باز هم این تقسیم‌بندی نادرست است، زیرا گوهرسنگ چنان که گفته شد، ماده معدنی است و فرآوری ماده معدنی به‌طور رسمی و طبق آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها زیرمجموعه وزارت صمت و معاونت معدنی است و ربطی به صنایع ورزشی و خلاق ندارد.

ما هیچ توجیهی از دوستان نگرفته‌ایم و هنوز کسی به این پرسش پاسخ نداده است که چرا خلاقیت ورزشی و گوهرسنگ در یک مجموعه قرار گرفته‌اند یا چرا این بخش زیرمجموعه صنایع عمومی قرار گرفته، در حالی که صنعتی خاص است و علم، هنر و صنعتی به‌شمار می‌رود که در ذیل فرآوری مواد معدنی قرار دارد؛ چطور آن را عمومی اعلام کرده‌اند؟ برای ماده اولیه این حوزه چه کانی در نظر گرفته شود، چه سنگ یا گوهر همه از مواد معدنی هستند و جایی جز معاونت معدنی وزارت صمت که نداریم که مسائل مربوط به این ماده معدنی را در آنجا مورد پیگیری قرار دهیم.

◉ در حال حاضر متولی حوزه گوهرسنگ کجا است؟

یکی از مشکلاتی که در زمینه گوهرسنگ وجود دارد، این است که متولیان این صنعت در دولت زیاد است که چندین وزارتخانه، سازمان و نهاد را شامل می‌شود. برای مثال در وزارت صمت؛ ۲ قسمت معاونت معدنی و سازمان ایمیدرو متولی این حوزه هستند. بخش تجاری آن زیرمجموعه اتاق اصناف است. علاوه بر این، در اتاق بازرگانی و سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی متولی دارد و همه این پراکندگی‌ها فقط در وزارت صمت است. علاوه بر این، بخش آموزش در سازمان فنی و حرفه‌ای، بخش مسکوکات و طلا و جواهر به بانک مرکزی هم مرتبط است. اگر قرار باشد، سنگی به‌تنهایی به خارج از کشور صادر شود، دیگر بانک مرکزی در قبال آن مسئولیتی ندارد، چون به وزارت صمت تفویض اختیار شده است، اما اگر روی طلا، نقره، پلاتین یا فلز گرانبهای دیگری سوار شده باشد، بانک مرکزی باید به این موضوع ورود کند. بخشی از این فعالیت به گمرک مرتبط و بخش دیگر به سازمان توسعه تجارت و فصل ۷۱ قانون توسعه تجارت مرتبط است و در وزارت کار، علاوه بر تشکل‌های صنفی به بخش مشاغل خانگی هم ارتباط دارد. به‌عبارت دیگر، در دولت متولی خاصی در این زمینه به‌چشم نمی‌خورد و هرکسی دارد برای خود سنگ این حوزه را به‌سینه می‌زند و می‌خواهد این یتیم را به سرپرستی قبول کند و این باعث شده که ما از گردش مالی جهانی ۱.۲ تریلیون دلاری این صنعت هیچ نصیبی نبریم و صادرات‌مان در سال گذشته میلادی چیزی در حدود ۵۰ هزار دلار بود که عددی وحشتناک است.

◉ آیا تشکل‌هایی که در سند ملی گوهرسنگ پیش‌بینی شده است، راه‌اندازی شده‌اند؟

در سند توسعه، هیچ تشکل خاصی پیش‌بینی نشده، فقط تشکلی به نام «شورای ملی گوهرسنگ» مطرح شده است. قرار بر این بود که سازمان‌های دولتی و نهادهای مرتبط با این موضوع همه پشت یک میز جمع شوند و شورای ملی گوهرسنگ را تشکیل دهند، اما هنوز بعد از ۲ سال چنین تشکلی به‌وجود نیامده و شاید بتوان گفت هیچ اراده‌ای هم برای تشکیل این سازمان نیست، چون این آب گل‌آلود گوهرسنگ برای بعضی ماهی‌های درشتی دارد و به‌این ترتیب بسیاری از کسانی که دارند، در ابعاد کوچک فعالیت می‌کنند، در خطر حذف و نابودی قرار گرفته‌اند. متاسفانه باید گفت با اینکه در این حوزه از نظر علمی، تکنیکی و فنی پیشرفت خوبی داشته‌ایم، اما به‌علت نبود بازار و متولی مشخص در کسب‌وکار و صادرات و تولید و تجارت به‌طور رسمی چیزی حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد این صنعت از بین رفته است.

◉ شرایط کسب‌وکار اینترنتی در این حوزه چگونه است؟

متاسفانه در حوزه کسب‌وکارهای اینترنتی هم ما به‌شدت آسیب دیده‌ایم. پیج‌ها، سایت‌ها، کانال‌ها و گروه‌های همکاران ما بیشتر به‌علت فیلترینگ از بین رفته است و دیگر بازدیدکننده‌ای ندارد. سایت‌هایی که با خارج از کشور مراوده داشته‌اند، به‌ویژه در دامنه دات‌کام، با چالش روبه‌رو شده و تمام زحماتی که برای سئو و تولید محتوا کشیده شده بود، از بین رفته است. این معضل بزرگی در این حرفه است، زیرا بسیاری از کارگاه‌های تولید همکاران ما از طریق همین کانال‌ها، پیج‌ها و اینستاگرام تولیدات خود را به‌فروش می‌رساندند که متاسفانه فروشگاه‌های مجازی از دسترس خارج شده است و دیگر هیچ استقبالی از آنها نمی‌شود و صاحبان این کسب‌وکارها روزبه‌روز بیچاره‌تر و ضعیف‌تر می‌شوند. به‌گمان من، گوهرسنگ موضوعی فراسازمانی است. به‌عبارت دیگر، اگر رئیس‌جمهوری یا معاونت اقتصادی ایشان بتواند ورزاتخانه‌ها یا سازمان‌های متولی این حوزه را دور یک میز جمع کند و شرح وظیفه هر یک مشخص و حداقل شورایی تشکیل شود که هم بخش خصوصی در آن حضور داشته باشد و هم بخش دولتی و نهادهای نظارتی تا بتوانیم برای مشکلات این حوزه چاره‌ای بیندیشیم و با بحث و چالش، نظری ورای سازمان کوچک یا وزارتخانه‌ای ارائه داده شود. به‌طورمثال همان‌طور که گفته شد، برای اینکه کشور ما بتواند در صنعت الماس وارد شود، باید مجلس اجازه پیوستن به معاهده کیمبرلی را صادر کند تا بتوانیم سنگ‌خام یا راف یا الماس را از کشورهای انگشت‌شماری که دارای این ذخایر هستند، وارد و آنها را فرآوری کنیم.

ما باید بتوانیم به این صنعت ورود کنیم، چون الماس بازاری پررونق، پرسود و پراشتغالی است. به‌طورمثال، کشور امارات که نه الماسی دارد و نه حتی سبقه‌ای در گوهرسنگ‌ها در چند سال اخیر به موضوع الماس ورود کرده و کمابیش ۲۲ میلیارد دلار از این طریق گردش مالی داشته است.

کشورهایی مانند ترکیه، سوئیس، بلژیک، قطر یا دیگر کشورهای حاشیه‌خلیج‌فارس و... هیچ‌یک معدن الماس ندارند، اما سنگ راف را از کشورهایی مانند روسیه، افریقای‌جنوبی، امریکا، کانادا، استرالیا و... می‌گیرند و آنها را فرآوری می‌کنند و به این ترتیب در کشور خود اشتغالزایی کرده‌اند. به این ترتیب، برای مثال کشوری مانند امارات، سالانه ۶ میلیون قیراط ورودی الماس راف دارد، کشوری مانند تایلند در زمینه گوهرسنگ‌ها توانسته است ۶ میلیون فرصت شغلی ایجاد کند یا هند که ۸۰ درصد الماس دنیا را از نظر حجمی تراش می‌دهد. اگر تجربه هند را در نظر بگیریم، این کشور محدودیتی برای ورود گوهرسنگ و طلا و جواهر به‌صورت خام ندارد، فضای کسب‌وکار در این زمینه را رونق داده و تعرفه‌های گمرکی را برای صادرات پایین آورده است. به این ترتیب، رونقی در کشور ایجاد شده است و کمابیش ۷۸ میلیارد دلار گردش مالی دارد و چیزی در حدود ۵۰ میلیون نفر در این صنعت فعال هستند.

در بسیاری از کشورها، مناطق یا شهرهای خاصی به گوهرسنگ اختصاص داده شده‌اند. برای مثال ایالت‌های حیدرآباد و گجرات در هند، شهر توسکان در امریکا، گوانگجو و شنزن در چین، دوبی در امارات، استانبول در ترکیه، زوریخ در سوئیس، آنتورپ در بلژیک و... همه مرکز گوهرسنگ شده‌اند.

ما هم می‌توانیم کیش و چابهار را که منطقه آزاد هستند و تعرفه‌های گمرکی و مالیات در آنها کم است و ورود و خروج افراد از کشورهای خارجی تابع قوانین امریکا نیست، به‌عنوان قطب یا هاب گوهرسنگ معرفی کنیم و فرصت‌های شغلی فراوانی به‌وجود آوریم.

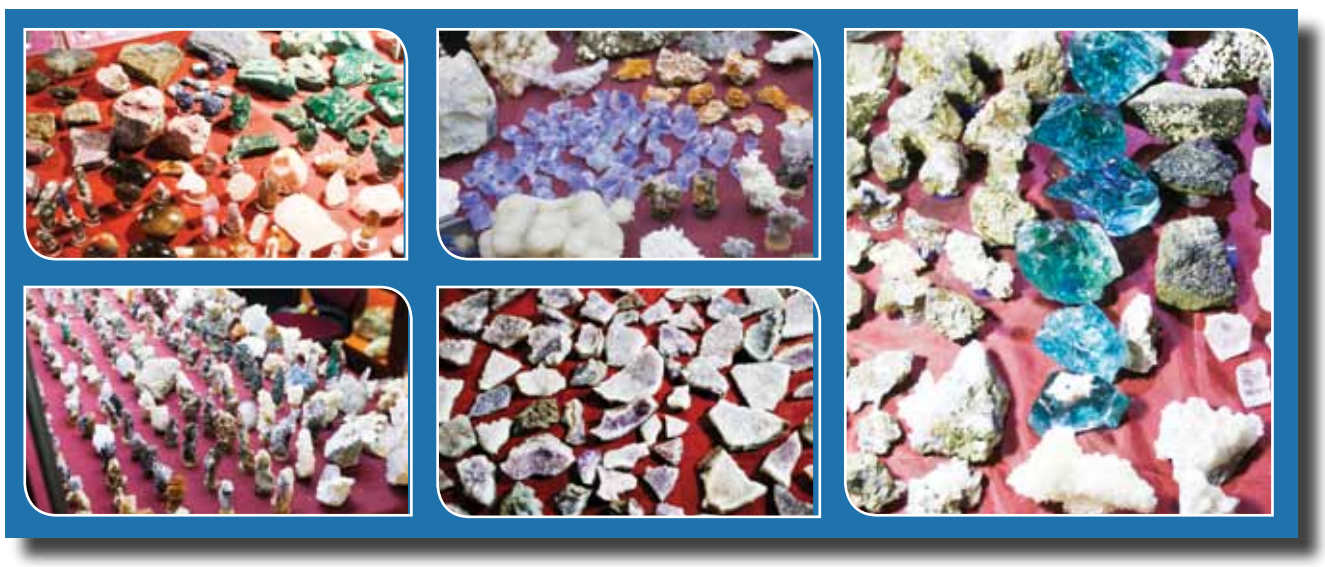
◉ پیشنهاد شما برای برون‌رفت از این چالش‌ها چیست؟

در سند ملی گوهرسنگ برای بعضی سازمان‌ها، وزارتخانه‌ها و ارگان‌ها وظایفی پیش‌بینی شده که خیلی مختصر و کوتاه است. گفته می‌شود بنا به ذات سند که تعیین استراتژی است، وظایف تفسیر نشده،اما بزرگ‌ترین آسیب این است که بخش خصوصی را تضعیف کرده است. گلایه ما این است که این سند به‌جای تسهیل فعالیت بخش خصوصی، عرصه را به‌قدری بر آنها تنگ کرده که جایی برای رشد آنها نمانده است و متاسفانه چون این حوزه فرصت‌های شغلی زیادی در خارج از کشور دارد، بسیاری از فعالان گوهرسنگ اقدام به مهاجرت کرده یا درصدد آن هستند، زیرا فضای کسب‌وکار داخلی در حیطه گوهرسنگ کم‌کم به‌صورت مافیایی و انحصاری درآمده که جلوی فعالیت بسیاری را می‌گیرد، چرا که بازاری کوچک، اما پرسود و پررونق است و می‌خواهند آن را برای خود نگه دارند. پیشنهاد ما این است که موضوع گوهرسنگ در سازمانی مستقل نه برای دست‌اندازی به بخش خصوصی که برای تسهیلگری و برون‌رفت از این چالش تشکیل شود. سازمان یا شرکت ملی گوهرسنگ می‌تواند کل زنجیره ارزش‌افزوده گوهرسنگ را مدیریت کند. به‌طورمثال، در صنعت فرش چنین سازمانی وجود داشته است. اگر چنین نهادی به‌وجود بیاید، ظرف مدت کوتاهی بین ۵ تا ۱۰ سال می‌تواند این حوزه را سروسامان دهد و استارت‌آپ‌ها و کارگاه‌هایی ایجاد کند و موضوعات مربوط به کسب‌وکار و اتحادیه را به‌سرانجامی برساند که اتفاق بسیار مهمی است. به‌عنوان‌مثال، در حال حاضر دریافت جواز کسب در صنف طلا و جواهر شرایط بسیار سختی دارد و به‌واسطه این شرایط پیچیده که از سوی متولی امر در نظر گرفته شده، ایجاد کسب‌وکار به چالشی بزرگ بدل شده است که باید این مسیر تسهیل شود. چالش‌های فراوان دیگری هم در زمینه تجارت، آموزش، راه‌اندازی دانش‌بنیان‌ها و... وجود دارد و به این ترتیب، پیشرفتی در زمینه تولید ثروت و اشتغال‌آفرینی ایجاد نشده است. پیشنهاد مشخص ما این است که در خود وزارت صمت، سازمان یا شرکتی راه‌اندازی شود که اراده و توانایی‌هایی فراتر از تشکل‌های صنفی داشته باشد و همه فعالیت‌های گوهرسنگ در آن متمرکز شود. البته بعضی می‌گویند دولت در حال کوچک‌سازی است، اما در واقع این‌طور نیست و بخش‌های دولتی روزبه‌روز در حال افزایش هستند. بنابراین، می‌توان ساختاری در نظام اداری تشکیل داد که بتواند کل فرآیند گوهرسنگ، از ابتدا که مرحله اکتشاف است تا استخراج و فرآوری و تجارت را پیگیری کند و در همه بخش‌ها بتواند به‌عنوان متولی نهایی اعمال‌نظر کند و تا چند سال به این حوزه سروسامان دهد و بعد می‌توانند آن را منحل یا به بخش خصوصی واگذار کنند.

◉ آیا در زمینه واردات و صادرات گوهرسنگ گشایشی صورت گرفته است یا خیر؟

در زمینه واردات و صادرات گوهرسنگ هنوز هیچ گشایشی صورت نگرفته است، زیرا هیچ آیین‌نامه‌ای در این زمینه وجود ندارد و اگر چیزی باشد، فراتر از گله‌گذاری میان وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها نیست. یعنی هنوز این کشمکش وجود دارد که چرا شما این کار را از ما گرفتید و تحویل دیگری دادید و همین باعث شده که موضوع واردات و صادرات، واردات سنگ‌های راف، طلا، نقره و فلزات قیمتی، که بتوان آنها را با سنگ‌ها تلفیق کرد و جواهر ساخت، حل نشود. علاوه بر این، هنوز درگیر کالای گروه ۴ و ممنوعیت خام‌فروشی هستیم. به‌عنوان مثال، کانی‌های کلکسیونی باید به‌صورت خام به‌فروش روند و هیچ‌گونه فرآوری نباید روی آنها انجام داد، پس باید اجازه صادرات آنها وجود داشته باشد و اشتباه است، اگر آنها را ماده خام بنامیم، چرا که مصرف دیگری جز کلکسیونی شدن ندارند.

در زمینه سنگ‌های فرآوری‌شده هم، موضوع آزمایشگاه‌های گوهرشناسی مرجع و خروجی کشور مطرح است و باید در گمرک یا در خارج از آن، ارزیابی وجود داشته باشد که بتواند نرخ و استاندارد کالا را مشخص کند و تعرفه خروجی آن مشخص شود. شنیده‌ام که به‌تازگی فیروزه را کیلویی ۷۰ دلار قیمت‌گذاری می‌کنند که به این ترتیب ارزش و اعتبار فیروزه ما به‌شدت نزول پیدا می‌کند و متاسفانه باید گفت، ارزیابی که این قیمت‌گذاری را انجام می‌دهد یا ذی‌نفع است یا درصدد کارشکنی در این زمینه است.

ذخایر بسیاری از معادن رو به اتمام است

یک کارشناس صنعت فولاد گفت: برای حل معضلات زیرساختی که در صنعت فولاد وجود دارد، نگاه جدی و عزم جدی از سوی دولت برای برطرف کردن این مشکلات دیده نمی‌شود. رضا تربتی در گفت‌وگو با فولادبان اظهار کرد: صنعت فولاد در تمام کشورهای توسعه‌یافته ازجمله صنایع پیشران و مهم به شمار می‌آید که نقش مهمی در رشد و اقتصادی یک منطقه جغرافیایی در جهان دارد. وی با اشاره به معضلات پیش‌روی تولید فولاد، به مهم‌ترین آنها اشاره کرد و افزود: صنعت فولاد کشور همیشه با دو چالش اساسی از جمله تامین مواد اولیه به عنوان مهم‌ترین چالش و کمبود انرژی روبه‌رو است. این کارشناس صنعت فولاد ادامه داد: به دلیل ضعف زیرساخت‌های انرژی با کمبود برق و گاز برای واحدهای فولادی مواجه هستیم. تربتی تصریح کرد: در زمستان به دلیل کمبود گاز بیشتر واحدهای احیای مستقیم با ۵۰ درصد ظرفیت مشغول تولید هستند که بر تولید آهن‌اسفنجی هم در بالادست و هم پایین‌دست تاثیرگذار است. به گفته این فعال صنعت فولاد، این چالش در تابستان به شکل برق نمایان می‌شود که موجب کاهش ظرفیت کارخانه‌های قوس و تولید شمش می‌شود که بازهم بر بالادست و پایین‌دست زنجیره تاثیر مستقیم می‌گذارد. رضا تربتی بیان کرد: متاسفانه برای حل این معضلاتی که در صنعت فولاد وجود دارد، نگاه و عزم جدی از سوی دولت برای برطرف کردن این مشکلات دیده نمی‌شود. این کارشناس صنعت فولاد در ادامه به چالش تامین مواد اولیه برای تولید اشاره کرد و گفت: برای تامین مواد اولیه حدود ۱۰ میلیون تن کمبود کنسانتره در کشور داریم. البته این کمبود به دلیل وضعیت نامناسب معادن سنگ برای استخراج به وجود آمده است.

تربتی با اشاره به اینکه ذخایر بسیاری از معادن اصلی ما رو به اتمام است؛ خاطرنشان کرد: متاسفانه در مقطعی ناگزیر به واردات مواد اولیه خواهیم شد. در همین راستا، اقداماتی صورت گرفته که نیازمند سرمایه‌گذاری کلان برای استخراج و بهره‌برداری است.

افزایش صادرات محصولات فولادی در هند

گروه معدن

با توجه به بهبود نرخ جهانی محصولات فولادی و لغو ۱۵ درصدی مالیات صادراتی بر محصولات فولادی هند، میزان صادرات محصولات فولادی هند در ژانویه ۲۰۲۳ افزایش یافت.

به گزارش آرتان پرس، شرکت‌های فولادی هند صادرات محصولات فولادی نهایی را در ژانویه ۲۰۲۳ به ۵۸۰ هزار تن رساندند. این در حالی است که میزان صادرات محصولات فولادی نهایی هند در ژانویه ۲۰۲۳ حدود ۳۳درصد نسبت به دسامبر ۲۰۲۲ افزایش یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد با این حال، حجم صادرات محصولات فولاد نهایی هند در ژانویه ۲۰۲۳ حدود ۲۸ درصد نسبت به ژانویه ۲۰۲۱ افت داشته است.

بهبود نرخ جهانی فولاد و لغو ۱۵ درصدی مالیات صادراتی باعث افزایش سفارش محصولات فولادی صادراتی از هند شده است.

به نقل از برخی تاجران، در ۱۰ ماه آخر سال مالی ۲۰۲۲ (آوریل ۲۰۲۲ تا ژانویه ۲۰۲۳)، حجم صادرات محصولات فولادی از هند به ۵.۳۳ میلیون تن رسیده است. این در حالی است که میزان صادرات محصولات فولادی با ۵۲ درصد کاهش نسبت به مدت مشابه در سال مالی قبل همراه بوده است.

تولید فولاد تصفیه نشده در هند در ژانویه ۲۰۲۳ نسبت به دسامبر ۲۰۲۲ یک درصد افزایش یافت و به ۱۰.۶۸ میلیون تن رسید. این در حالی است که در ژانویه ۲۰۲۳ شاخص تولید فولاد تصفیه نشده نسبت به ژانویه ۲۰۲۲ حدود ۲.۵ درصد افت داشته است. منابع خبری اعلام کردند حجم تولید محصولات فولادی در کارخانه‌های اصلی مستقر در هند در ژانویه ۲۰۲۳ روند صعودی داشته است. علاوه بر این بررسی‌ها نشان داد شرکت SAIL بهترین عملکرد ماهانه خود را در ژانویه ۲۰۲۳ ثبت کرده است. باید توجه داشت که شرکت SAIL در ژانویه ۲۰۲۳ حدود ۱.۷۲ میلیون تن فولاد، ۱.۸ میلیون تن چدن و ۱.۶۱ میلیون تن محصول فولادی نهایی تولید کرده است. به نقل از برخی معامله گران، رکورد قبلی میزان محصولات فولادی تولید شده توسط شرکت SAIL در مارس ۲۰۲۲ ثبت شده بود.

در ۱۰ ماه نخست سال مالی ۲۰۲۲ میزان تولید محصولات فولادی در هند به ۱۰۳.۱۸میلیون تن رسید. این در حالی است که میزان تولید محصولات فولادی در ۱۰ماه نخست سال مالی ۲۰۲۲ حدود ۴ درصد نسبت به مدت مشابه در سال مالی ۲۰۲۱ رشد داشته است. به نقل از چندین منبع خبری، تولید محصولات فولادی نهایی در هند در ژانویه ۲۰۲۳ به ۱۰.۰۴ میلیون تن رسید. این در حالی است که میزان تولید محصولات فولادی نهایی در هند در ژانویه ۲۰۲۳ حدود یک درصد نسبت به دسامبر ۲۰۲۲ افزایش یافت. همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد میزان تولید محصولات فولادی نهایی در هند در ژانویه ۲۰۲۳ کاهش ۳ درصدی را نسبت به ژانویه ۲۰۲۲ تجربه کرده است. باید توجه داشت که در ماه آوریل ۲۰۲۲ تا ژانویه ۲۰۲۳، شاخص میزان تولید محصولات فولادی نهایی در هند به ۹۸.۶ میلیون تن رسید که ۵ درصد بیشتر از مدت مشابه در سال گذشته بوده است.

مصرف محصولات فولادی نهایی در هند در ژانویه ۲۰۲۳ به ۱۰.۵ میلیون تن رسید که یک درصد نسبت به ماه قبل و ۳ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در ۱۰ ماه نخست سال مالی ۲۰۲۲، مصرف داخلی محصولات فولادی با ۱۱درصد افزایش در سال به ۹۶.۳۸ میلیون تن رسید.

همانطور که مرکز GMK قبلا گزارش داد، فولادسازان مستقر در هند صادرات محصولات فولادی نورد شده و محصولات فولادی نیمه تمام را در سال ۲۰۲۲ به ۱۰.۴۵ میلیون تن رساندند. این در حالی است که میزان صادرات محصولات فولادی نورد شده از هند در سال ۲۰۲۲ حدود ۴۳ درصد نسبت به سال ۲۰۲۱ کاهش یافته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در دسامبر ۲۰۲۲، شاخص صادرات محصولات فولادی نورد شده از هند در محدوده ۰.۶۶میلیون تن گزارش شد که نسبت به دسامبر ۲۰۲۱ با کاهش ۴۰ درصدی همراه بوده است. بخش فولاد کشور هند به طور جدی از اعمال ۱۵ درصد مالیات صادراتی محصولات نهایی فولادی در ماه می سال گذشته متاثر شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد قانون اعمال ۱۵درصد مالیات بر روی محصولات نهایی فولادی صادراتی هند در نوامبر ۲۰۲۲ لغو شد که امکان افزایش حجم صادرات در ماه‌های آینده را فراهم کرده است.

خبر

مصرف قراضه در چین ثابت می‌ماند

منابع خبری گزارش دادند که واردات قراضه به چین در سال گذشته ۴ درصد کاهش داشته است و این در حالی است که سهم ضایعات فلزات آهنی در فولادسازی چین باید نسبتا ثابت بماند.

به گزارش آرتان پرس، در سال ۲۰۲۲، سهم ضایعات فلزات آهنی در فولادسازی چین باید نسبتا ثابت بماند در سطح ۲۲۵ میلیون تن در مقایسه با ۲۲۶ میلیون تن در سال قبل.

طبق پیش‌بینی ها، سهم تولید فولاد کوره بلند در چین در سال گذشته تقریبا ۸۹درصد، کوره‌های قوس الکتریکی (EAF) ۱۱درصد خواهد بود. هر دو شاخص با سطوح سال ۲۰۲۱ مطابقت دارند.

طبق گزارش‌های چین، در سال ۲۰۲۲ کل مصرف قراضه این کشور با ۶.۵ درصد کاهش در سال به حدود ۲۵۰ میلیون تن رسید. تولید فولاد ۲۳۰ میلیون تن، تولید ریخته‌گری ۲۰میلیون تن، ذخایر ۹.۵۶ میلیون تن است.

عوامل متعددی در کاهش استفاده از ضایعات فلزی در چین نقش داشته است. به ویژه، این کاهش تولید فولاد در سال ۲۰۲۲ به میزان ۲ درصد در سال ۱.۰۱۰ میلیارد تن است. همچنین تولید ضایعات فلزات آهنی در کشور که طی چند سال گذشته رو به رشد بوده است، در سال ۲۰۲۲ با کاهش ۴ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۱ به ۲۶۰ میلیون تن رسیده است.

این پاییز عمدتا به دلیل شیوع ویروس کرونا و فصل سخت زمستان بود که تدارکات را با مشکل مواجه کرد. تولیدکنندگانی که از EAF استفاده می‌کنند نیز تحت‌فشار قیمت‌های بالای انرژی در سال گذشته قرار گرفتند.

در سال ۲۰۲۲، واردات قراضه به چین با ۴درصد کاهش در سال به بیش از ۴۰۰۰۰۰تن رسید که نشان‌دهنده کاهش تولید فولاد و مصرف داخلی محصولات نورد است.

مصرف جهانی ضایعات فلزی در جهان رو به افزایش است. به ویژه، چین قصد دارد استفاده از خود را تا ۲۳ درصد افزایش دهد به ۳۲۰ میلیون تن تا سال ۲۰۲۵. این کشور اهداف کربن‌زدایی خود را دارد. برنامه‌ریزی شده است که سهم EAF در چین تا سال ۲۰۲۵ ۲۲ درصد و تا سال ۲۰۳۰ تا ۳۳درصد افزایش یابد. با این حال، اگر فولادسازان ترجیح دهند در گزینه هایی سرمایه‌گذاری کنند که استفاده از قراضه در کوره بلند را افزایش می‌دهد، سرعت واقعی ممکن است کندتر شود.

تلاش برای مهار تجارت غیرقانونی طلا در برزیل

گروه لابی شرکت‌های معدنی برزیل اعلام کرد از وزارت خارجه این کشور درخواست کرده است که با سایر دولت‌ها به منظور بهبود تاکتیک‌های مورد استفاده برای مبارزه با تجارت غیر قانونی طلا همکاری کنند.

به گزارش فلزات آنلاین، رائول یونگمن، رئیس انجمن تجاری «Ibram» در بیانیه‌ای مطرح کرد: تجارت غیرقانونی طلا یک اتحادیه بزه‌کار در کشور برزیل را تغذیه می‌کند که مسئول بخشی از ویرانی‌هایی است که در جنگل‌های آمازون اکنون قابل مشاهده بوده و دیگر کشورهای جهان نظاره‌گر آن هستند.

استخراج غیرقانونی معادن که در زمان ریاست جمهوری سابق جناح راست برزیل، ژائیر بولسونارو افزایش یافت، زمین جنگل‌های بارانی و رودخانه‌های این کشور را به فلز جیوه آلوده کرده است. در حالی که معدنچیان غیرقانونی به شدت با گروه‌های بومی که از زمین خود محافظت می‌کنند، درگیر شده‌اند. استخراج قانونی در مقیاس صنعتی باعث جنگل‌زدایی می‌شود؛ چراکه جنگل‌های انبوه

برزیل برای ساخت جاده‌ها به منظور دسترسی به معادن طلا، آهن و زغال‌سنگ از بین می‌روند. انجمن تجاری «Ibram» شامل شرکت‌های معدنی بزرگی مانند شرکت والـه، «BHP»، «RioTinto» و همچنین شرکت‌های استخراج‌کننده طلا مانند «AngloGold Ashanti» در افریقای جنوبی و شرکت «Yamana Gold» در کانادا است. این گروه لابی خواستار همکاری این وزارتخانه با کشورهایی مانند سوئیس شدند که طلای استخراج شده غیرقانونی برزیل را خریداری می‌کنند تا فضا را برای حضور متصدیان غیرقانونی تنگ‌تر کنند. انجمن تجاری «Ibram» از وزارتخانه‌های کشورهای عضو این انجمن درخواست کرد تا به برگزاری کنفرانس ماه اوت ۲۰۲۳ در مورد اقتصاد زیستی درباره جنگل آمازون کمک کنند. کنفرانسی که قرار است مجمعی برای تدوین برنامه‌های بلندمدت برای توسعه پایدار اعضای این انجمن باشد. یونگمن تاکید کرد که این یک استراتژی است که به برزیل و جهان نشان دهد اقدامات مشخصی برای بازیابی این زیست‌بوم مهم و ترسیم آینده‌ای مبتنی‌بر شیوه‌های پایدار و مناسب انجام خواهد شد.

در عین حال دولت جدید با ریاست جمهوری لوئیز ایناسیو لولا داسیلوا، برخی از سیاست‌های اعمالی توسط رئیس‌جمهور سابق برزیل ژائیر بولسونارو که باعث کاهش حفاظت از محیط‌زیست می‌شد را لغو کرد.

دولت وقت برزیل متعهد شده است که جنگل‌زدایی در جنگل آمازون به عنوان زیست بومی حیاتی که حفظ سلامت آن در مبارزه با تغییرات آب‌وهوایی مهم تلقی می‌شود را متوقف کند.

کسب تندیس بلورین جشنواره نظام پیشنهادها

در هفدهمین همایش ملی و یازدهمین جشنواره نظام پیشنهادها، شرکت فولاد هرمزگان با ارائه طرح «فرآوری گرم سرباره کوره‌های قوس الکتریکی» توانست تندیس بلورین را کسب کند و واحد فولادسازی و ریخته‌گری مداوم این شرکت نیز رتبه برتر واحد سازمانی را به دست آورد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، هفدهمین همایش ملی و یازدهمین جشنواره نظام پیشنهادها با هدف بازنگری و توسعه اثربخشی رویکرد نظام پیشنهادها در کشور و با همکاری وزارت نفت، سازمان محیط‌زیست و سایر دانشگاه‌ها و مراکز علمی و تحقیقاتی، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی دولتی و خصوصی برگزار شد.

پایداری نظام پیشنهادها و توسعه سازمان، تاثیر سیاست‌ها، رویه‌ها و قوانین در اثربخشی نظام پیشنهادها، تاثیر شایستگی کارکنان در بهبود اثربخشی نظام پیشنهادها و تاثیر سبک‌های تفکر در ارتقای اثربخشی نظام پیشنهادها، نظام پیشنهادها و تاثیر مدیریت استعداد در توسعه آن، استراتژی توسعه نظام پیشنهادها و کارکرد آن در توسعه سازمان و نظام پیشنهادها و الگوی حل مسئله از محورهای اصلی این همایش بود.

شرکت فولاد هرمزگان در هفدهمین همایش ملی و یازدهمین جشنواره نظام پیشنهادها افتخارات متعددی را کسب کرد که ازجمله آن‌ها می‌توان به کسب تندیس بلورین جایزه ملی، کسب رتبه پیشنهاد برتر برای پیشنهاد «فرآوری گرم سرباره کوره‌های قوس الکتریکی فولاد هرمزگان» و کسب رتبه واحد سازمانی برتر توسط مدیریت «فولادسازی و ریخته‌گری مداوم» اشاره کرد.

توجه فولادهرمزگان به همه پیشنهادهای سودده

عطاالله معروفخانی، مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان درخصوص کسب رتبه‌های برتر جشنواره نظام پیشنهادها در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی با اشاره به ثبت چندین رکورد تولید روزانه و ماهیانه در فولاد هرمزگان طی سال‌جاری، بیان کرد: یکی از ثمرات توجه به نظام پیشنهادها از سوی فولاد هرمزگان، افزایش قابل چشمگیر تولید در شرکت بود که حتی با وجود محدودیت‌های انرژی در تابستان و زمستان رقم خورد.

یکی از عواملی که باعث افزایش تولید در فولاد هرمزگان شد، طرح «فرآوری گرم سرباره کوره‌های قوس الکتریکی» بود که در قالب نظام پیشنهادها ارائه شد و این طرح به همراه چند عامل دیگر، موجبات افزایش تولید را فراهم کردند.

وی افزود: یکی از ویژگی‌های فولاد هرمزگان، استفاده از دانش در خط تولید است و با توجه به نامگذاری سال جاری با عنوان «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» از سوی رهبری، استفاده از طرح‌های دانش‌بنیان در دستور کار فولاد هرمزگان قرار دارد و از این طریق، موفقیت‌های فولاد هرمزگان تداوم دارد؛ به طوری که هنوز هم با اجرای طرح فرآوری گرم سرباره کوره‌های قوس الکتریکی می‌توان به افزایش تولید امیدوار بود.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان با اعلام حمایت از طرح‌های سودده در نظام پیشنهادها، عنوان کرد: یکی از ویژگی‌های بارز فولاد هرمزگان اعتمادی است که این شرکت به کارکنان از طریق نظام پیشنهادها دارد و این ریسک را می‌پذیرد تا طرح‌های ارائه شده را اجرا کند. در قالب نظام پیشنهادها فضا را برای همه کارکنان فراهم آوردیم تا هم بتوانیم یکی از معضلات بزرگ صنعت فولاد که سرباره بود، حل کنیم و هم اینکه پیشنهاد یاد شده در جشنواره نظام پیشنهادها عناوین متعددی را کسب کرد.

خبر

کنترل کیفی مصالح ساختمانی در اردبیل تشدید شد

مدیرکل استاندارد استان اردبیل از تشدید کنترل کیفی مصالح ساختمانی با هدف پیشگیری از استفاده از مصالح غیراستاندارد در صنعت ساختمان‌سازی در این استان خبرداد.

هاشم علایی در گفت‌وگو با ایرنا با اشاره به فعالیت ۴۰۰ واحد تولیدی و تولید ۵۰۰ فرآورده در این استان اظهار کرد: حدود ۵۰ درصد از محصولات تولیدی این واحدها شامل مصالح ساختمانی ازجمله شن، ماسه، بتن، سیمان، میلگرد و تیرچه بلوک است.

وی با بیان اینکه فرآورده‌های مصالح ساختمانی مشمول مقررات استاندارد اجباری است، ادامه داد: اداره کل استاندارد استان و ادارات تابعه آن بر واحدهای تولیدی که فرآورده محصولات ساختمانی تولید می‌کنند، نظارت می‌کنند.

مدیرکل استاندارد استان اردبیل اضافه کرد: محصول نهایی یک واحد تولیدی باید زمانی به بازار ارائه شود که اداره کل استاندارد بر آن محصول نظارت کرده، نمونه‌های مختلفی برداشت و به آزمایشگاه ارائه کند، اگر محصول مطابق استاندارد باشد به آن پروانه اعطا می‌شود وگرنه دوباره باید نمونه برداشته شود.

علایی گفت: پس از چند نوبت آزمایش اگر مطابق با استاندارد باشد پروانه استاندارد داده می‌شود، البته این پروانه استاندارد هم به معنای پایان یافتن کار نیست، هر ماه به صورت تصادفی نمونه‌برداری شده و به آزمایشگاه ارائه می‌شود.

به گفته مدیرکل استاندارد استان اردبیل، علاوه بر این مسئول کنترل کیفیت اداره کل استاندارد استان در محل تولید بر محصولات و تمام واحدهای مصالح ساختمانی نظارت می‌کند و آمار به‌صورت ماهانه مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

این مقام مسئول با تاکید بر لزوم افزایش نظارت‌ها در مصالح ساختمانی اظهار کرد: همان‌طور که در مصوبه هیات وزیران هم وجود دارد، نهاد سازمان ملی استاندارد، سازمان ملی صنعت و معدن و نظام مهندسی موظف هستند به هیچ عنوان اجازه استفاده مصالح ساختمانی غیراستاندارد را ندهند.

وی اظهار کرد: اگر فردی در این زمینه کوتاهی کرد و واحد تولید متخلف را معرفی نکرد و مصالح غیر استاندارد به صورت مخفیانه تولید و عرضه شد، مهندسان ناظر به هیچ وجه اجازه ندهند فرآورده‌های مصالح ساختمانی غیراستاندارد استفاده شود کما اینکه این موضوع در قانون توسعه برنامه ششم و هفتم نیز آمده است.

علایی گفت: مهندس ناظر از اداره استاندارد استان درباره مصالح استعلام می‌کند. ضمن اینکه نه‌تنها نظام مهندسی بلکه تمام دستگاه‌های اجرایی موظف هستند قبل از استفاده مصالح ساختمانی از ادارات استاندارد استعلام کنند که پروانه کاربرد علامت استاندارد دارد یا ندارد.

مدیرکل استاندار استان اردبیل از اعمال جریمه‌های سنگین برای صاحبان واحدهای تولید مصالح ساختمانی غیراستاندارد خبرداد و خاطرنشان کرد: با استفاده‌کنندگان از مصالح غیراستاندارد هیچ مماشات نمی‌شود و مراجع ذی‌صلاح قانونی ازجمله تعزیرات و دادگاه جریمه‌های سنگینی در این زمینه اعمال می‌کنند.

وی گفت: شورای فنی استان و دستگاه‌های مختلف دخیل در بحث کیفیت مصالح ساختمانی از جمله راه و شهرسازی، سازمان صنعت و معدن، استاندارد، بنیاد مسکن و تمام دستگاه‌ها موظف هستند هم بر فعالیت مهندسان ناظر و مشاوران و هم در محل پروژه‌ها بر کیفیت فرآورده مصالح ساختمانی نظارت کنند.

علایی افزود: علاوه‌بر این جریمه، در قانون تقویت و توسعه نظام استانداردسازی کشور بندی به نام ماده ۴۲ وجود دارد که این ماده که با حضور معاون دادستان و نمایندگان ۵ دستگاه ذی‌ربط تشکیل و پرونده واحدهای تولیدی متخلف بررسی شده و افراد متخلف به دادگاه معرفی می‌شوند و این موضوع در استان اردبیل هم اجرایی می‌شود.

وجود لیتیوم در دریاچه ارومیه از شایعه تا واقعیت

گروه معدن

اخیرا گزارشی درباره امکان برداشت لیتیوم از کف تالاب‌های خشک شده کشور و حتی دریاچه ارومیه در یکی از رسانه‌های رسمی کشور منتشر شد و این گمانه‌زنی را در ذهن افکار عمومی ایجاد کرد که شاید عده‌ای در کشور با نگاه به منافع اقتصادی به عمد به دنبال خشک کردن دریاچه ارومیه بوده‌اند.

به دنبال انتشار گسترده خبرادعای وجود منابع عظیم «لیتیوم» در دریاچه ارومیه، یکی از نمایندگان مردم ارومیه در مجلس شورای اسلامی تلاش برای خشک کردن عمدی دریاچه ارومیه برای برداشت لیتیوم را دروغ محض، عنوان و آسیب زیست محیطی خشک شدن دریاچه ارومیه را بسیارسنگین‌تر از منافع اقتصادی آن مطرح کرده است.

به گزارش ایسنا، برای بررسی بیشتر این موضوع پای صحبت‌های رئیس دانشکده برنامه‌ریزی و علوم محیطی دانشگاه تبریز می‌نشینیم.

بهروز ساری صراف، رئیس دانشکده برنامه‌ریزی و علوم محیطی دانشگاه تبریز در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه وجود تمامی کانی‌ها در اکوسیستم دریاچه ارومیه و نحوه استخراج آن بسیار مهم است، اظهار کرد: موضوع وجود لیتیوم در دریاچه ارومیه شاید به دلیل اینکه مکان آن دریاچه ارومیه بوده، بسیار مورد توجه قرار گرفته است، زمانی که می‌توان از عمق ۲۰۰ تا دو هزار متری، صنایع نفت و گاز را از دل زمین، اقیانوس و دریاها استخراج کرد، قطعا استخراج لیتیوم از سواحل و عمق ۵ یا ۸متری، موضوعی غیرعقلایی و غیراقتصادی برای خشکاندن دریاچه ارومیه محسوب می‌شود.

وی ادعای خشکاندن دریاچه ارومیه را به دلیل استخراج لیتیوم غیرمنطقی دانست و گفت: به نظر می‌رسد مطرح کردن این موضوع در یکی از رسانه‌ها، از نظر علمی فاقد ارزش و محتوای خبری است؛ چراکه این خبر هیچ منبع موثق، بنیان علمی و تکنیکی ندارد.

وی ادامه داد: دریاچه ارومیه در بهترین حالت حدود ۳۴ میلیارد متر معکب آب داشت ولی اکنون با کم شدن آب سواحل جنوبی تبدیل به پهنه‌ای خشکی شده است، اگر قرار بود از دریاچه ارومیه لیتیوم استخراج شود، به راحتی می‌توانستند این مواد را از سواحل جنوبی کم عمق دریاچه که سالیان زیادی می‌شود خشک شده‌اند، برداشت کرد.

رئیس دانشکده برنامه‌ریزی و علوم محیطی دانشگاه تبریز با اشاره به اخبار انتشار شده در خصوص استخراج لیتیوم از دریاچه ارومیه، گفت: معتقدم مطرح شدن موضوع لیتیوم، راهی برای منحرف کردن اذهان عمومی است؛ چراکه اگر قرار بود گروه خاصی به استخراج لیتیوم اقدام کنند، قطعا بی‌سرو صدا و با هزینه‌ی کم این اقدام را انجام می‌دادند و نیازی نبود میلیون‌ها نفر را از این موضوع آگاه کنند.

استخراج لیتیوم، ارزش خشکاندن دریاچه ارومیه را ندارد

وی با بیان اینکه لیتیوم موادی نایاب یا پربها است، ولی آنقدر هم ارزشمند نیست که بخواهند دریاچه ارومیه را به دلیل استخراج آن، از بین ببرند، گفت: برخی بر این باورند که با دستیابی به لیتیوم می‌توان به قدرت ناشناخته‌ای دست یافت، در حالیکه برداشت این مواد حتی توجیه اقتصادی ندارد به طوری که نرخ یک کیلو میگو و زعفران در مقایسه با نرخ لیتیوم بسیار گران‌تر است، زمانیکه تمامی صنایع برقی و خودروی ما به کشوری مانند چین وابسته است از نظر عقلی چه لزومی دارد به خاطر هر کیلو لیتیوم با ارزش حداکثر ۱۵۰ دلار حتی کمتر از نرخ یک کیلو زعفران که ۱۵۰۰۰دلار است، دریاچه را بخشکانیم و رسوای جهان شویم حتی مافیا هم به همین اندازه بی‌عقل نیست که دست به چنین اقدامی که توجیه اقتصادی ندارد، بزند.

وی در خصوص علت پررنگ شدن چنین ادعایی در جامعه، گفت: به نظر می‌رسد انتشار چنین اخباری باعث می‌شود تا مسائل اصلی و واقعی دریاچه ازجمله سدسازی بی‌رویه، هدر رفت آب در بخش کشاورزی و عدم مدیریت بهینه مصرف آب در بطن چنین اخباری مخفی بماند در حالی که چنین تحلیل‌هایی با توجه به نبود استنادهای علمی و منابع رسمی، بیهوده و فاقد ارزش محسوب می‌شود و نگرش مردم را از واقعیت دور می‌کند، شاید نیز بهانه‌ای برای عدم احیای دریاچه ارومیه باشد.

صراف با بیان اینکه برداشت لیتیوم از دریاچه ارومیه علاوه بر اینکه توجیه اقتصادی ندارد حتی در صورت صحت چنین موضوعی نیاز به اخذ مجوزهای متعدد دارد، گفت: برداشت هر نوع کانی ملزم به اخذ مجوز از نهادهای دولتی ازجمله سازمان صنعت، معدن و تجارت و محیط‌زیست است که طبق بررسی‌ها هیچ گونه مجوزی از این نهادها فعلا تا این تاریخ برای برداشت لیتیوم از دریاچه ارومیه صادر نشده است ولی مطمئن هستم که تلاش‌ها و فشارهای رسمی و غیررسمی برای برداشت نمک دریاچه که می‌تواند شامل بیشتر کانی‌ها ازجمله لیتیوم نیز باشد، بیشتر خواهد شد.وی یکی از مسائل مهم دریاچه ارومیه را اجرای برنامه‌های ۵ ساله توسعه کشاورزی عنوان کرد و گفت: عدم توجه به برنامه‌های توسعه، عامل اصلی در تخریب تمامی تالاب‌ها، دریاچه واکوسیستم است شاید افرادی با ارائه موضوعاتی مانند برداشت لیتیوم قصد دارند عامل اصلی از نظر پنهان بماند و با توجه به نیاز مملکت به فرآورده‌های کشاورزی جهت امنیت غذایی و عدم توانمندی سازمان‌های کشاورزی برای جوابگویی به نیازهای عظیم، علاقه‌مند به کمرنگ شدن موضوع دریاچه ارومیه هستند. وی با بیان اینکه انتشار موضوعی مانند برداشت لیتیوم برای کمرنگ کردن برنامه‌های توسعه‌ای است، خاطرنشان کرد: همچنین عواملی مانند افزایش جمعیت و نیازهای روزافزون قدرت کشاورزی از نظر تکنولوژی، عدم ارتقای سیستم‌های نوین آبیاری و عدم کشش کشاورزی ایران، باعث برهم خوردن اکوسیستم شده است.

درخواست اشتباه نمایندگان مجلس

رئیس دانشکده برنامه‌ریزی و علوم محیطی دانشگاه تبریز با انتقاد از عملکرد برخی از نمایندگان در راستای توجه به برنامه‌های توسعه‌ای، گفت: قطعا برای برخی از نمایندگان، رای مهم تر از حفظ اکوسیستم است، برخی از نمایندگان برای به دست آوردن محبوبیت بیشتر و امکان استقرار در بهارستان به سازمان‌های مسئول جهت احداث سدها فشار آورده و خواستار احداث بی‌رویه سدها در حوضه دریاچه ارومیه و به ویژه در حوضه رودخانه لیلان چای شده‌اند که این امرباعث تخریب اکوسیستم می‌شود.

وی تاکید کرد: نمایندگان مجلس، باید نماینده واقعی مردم شوند و نیازهای واقعی، منطقی و منافع ملی مردم و نسل آینده را مورد توجه قرار دهند و تنها به فکر و دنبال منافع شخصی حضور خود در بهارستان نباشند.

وی با تاکید بر اینکه سیاست‌های افزایش جمعیت به تفکیک مصارف کشاورزی، پوشاک، خوراک، محیط‌زیست و اکوسیستم را تحت تاثیر قرار می‌دهد، گفت: به عنوان مثال جمعیت تبریز از اوایل پیروزی انقلاب از ۵۰۰ هزار نفر به حدود ۲میلیون نفر افزایش یافته است که این امر قطعا در روستاها و شهرهای حوضه دریاچه ارومیه نیز به وضوح رخ داده است، افزایش جمعیت قطعا افزایش نیازهای اقتصادی، اجتماعی و غذایی را نیز به دنبال خواهد داشت و این امر به تدریج باعث تخریب اکوسیستم می‌شود.

نتوانسته‌ایم توان تبخیر اتمسفری را مدیریت کنیم

صراف تاکید کرد: ما هنوز نتوانسته‌ایم توان تبخیر اتمسفری را مدیریت کنیم تا میزان آب کمتری تبخیر شود، اگر ۵۰ درصد تبخیر دریاچه ارومیه کاهش پیدا کند چهار برابر آبی که قرار است به دریاچه وارد شود، در خود حوضه آبگیر دریاچه باقی خواهد ماند. درحال‌حاضر تبخیر آب دریاچه بیش از هزار میلی‌متر بوده و بارش به میزان ۳۰۰ میلی‌متر است یعنی ۳ برابر آورد سالیانه‌ی اتمسفر، خروج توسط تبخیر اتمسفر اتفاق می‌افتد. وی با تاکید بر اینکه بهتر است هزینه انتقال آب صرف جلوگیری از تبخیر آب دریاچه ارومیه شود، ادامه داد: اگر مسئولان نسبت به تبخیر آب دریاچه ارومیه مدیریت خوبی داشته باشند نیازی به انتقال آب از سایر حوضه‌ها با وجود مشکلات تکنیکی، اقتصادی، سرزمینی و مدیریتی نبود.

وی با اشاره به راهکارهای مختلف برای جلوگیری از تبخیر آب دریاچه ارومیه، گفت: در کشوری مانند ژاپن که هیچ مشکل آبی نیز ندارند، از انرژی پنل‌های خورشیدی با قرار دادن در سطح آب اقیانوس، بهره‌مند می‌شوند ما نیز می‌توانستیم در داخل کشور از این پنل‌ها روی دریاچه ارومیه نصب کرده و علاوه بر استفاده از انرژی، از تبخیر آب نیز جلوگیری کنیم.

رئیس دانشکده برنامه‌ریزی و علوم محیطی دانشگاه تبریز ادامه داد: راهکارهای زیادی در رابطه با کاهش تبخیر آب وجود دارد که سالیان زیاد از سوی نخبگان دانشگاهی برای جلوگیری از تبخیر آب ارائه می‌شود ولی چون این راهکارها از سوی متولیان امر، اقتصادی به نظر نمی‌رسد، کنار گذاشته می‌شود و انتقال آب از سایر حوضه‌ها که از نظر علمی فاقد ارزش است در راس برنامه‌های مسئولان صرفا به خاطر پول‌سازی آن، قرار می‌گیرد.

صدور مجوز برداشت کانی برم از دریاچه ارومیه

وی با بیان اینکه تنها مجوزی که قرار است برای برداشت موادی از اعماق دریاچه ارومیه صادر شود، (به استناد گفته‌های کارشناسان محترم سازمان محیط‌زیست استان) بحث برداشت کانی برم است، اظهار کرد: این کانی بیشتر در مسائل صنعتی مورد استفاده قرار می‌گیرد، حد و اندازه برداشت این کانی نیز مشخص بوده است و هیچ نوع پنهان کاری برای برداشت این کانی از دریاچه ارومیه نشده است؛ چرا که سازمان محیط‌زیست نیز مجوز لازم را برای برداشت آن ارائه داده است.

وی با اشاره به کاربرد کانی برم در صنعت، خاطرنشان کرد: کانی برم «Bromine» عنصری شیمیایی با عدد اتمی ۳۵ و نمادBr است، این کانی در ساخت برومید اتیلن به کار گرفته می‌شود و آن نیز در سنتز مواد آلی، رنگ بری، خالص‌سازی آب، حلال، مایع آتش خاموش کن، کندکننده آتش برای پلاستیک‌ها، رنگ‌ها (ارغوانی سلطنتی، بروموتیمول آبی)، مواد دارویی، گندزدایی، صنایع فیلم و عکاسی، انواع آفتکش، علف کش، قارچ کش استفاده می‌شود.

صراف ادامه داد: نظارت کافی باید برای برداشت هر نوع مواد از طبیعت انجام شود تا برداشت غیراصولی و بیش از حد آن باعث تخریب و صدمه به اکوسیستم نشود.

خطر فعالیت معادن، بیخ‌گوش گردشگری خلخال

امام جمعه شهرستان خلخال گفت: صدور مجوز بهره‌برداری معادن و کارخانه‌های شن و ماسه در خلخال، گردشگری و محیط‌زیست این منطقه را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

حجت‌الاسلام کریم اسدی در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به اینکه شهرستان خلخال از لحاظ آب و هوا، اقلیم و جغرافیای طبیعی در سطح کشور اگر بی‌نظیر نباشد، قطعا کم نظیر است، بیان کرد: جاده رویایی خلخال به اسالم، وجود کوه‌ها و دشت‌ها و چشمه‌سارها در منطقه، پوشش گیاهی، بارندگی‌های فصلی، آب و هوای سالم منطقه، قرار گرفتن شهر و روستاهای منطقه در دل باغ‌ها و کوه‌ها، باعث شده است تا خلخال از لحاظ گردشگری در سطح کشور از موقعیت ممتازی برخوردار باشد.

وی ادامه داد: امروزه ضرورت و اهمیت گردشگری برای مردمان خسته از زندگی ماشینی شهری و بیشتر بودن درآمد صنعت گردشگری از صنعت نفت برای همه روشن و آشکار است به طوری که دنیا امروز با شتاب بیشتری به سمت صنعت گردشگری حرکت می‌کند. لازم است ما نیز برای قرارگیری در این مسیر از این نعمت خدادادی محافظت کنیم و از اهمیت آن غافل نشویم.

حجت‌الاسلام اسدی با بیان اینکه مسئولان چندین سال است که صدور مجوز راه‌اندازی معدن و کارخانه شن و ماسه را در سراسر استان ممنوع کرده‌اند، اضافه کرد: اما در استان اردبیل تاکنون مجوز بهره‌برداری و راه‌اندازی ۲۵ معدن و کارخانه شن و ماسه در خلخال را صادر شده است و بر صدور مجوزهای دیگر نیز وجود دارد.

امام جمعه خلخال با بیان اینکه صدور چنین مجوزهایی در حق مردم منطقه، محیط‌زیست و گردشگری و... خیانت است، ادامه داد: این مجوزها علاوه بر آسیب جدی به محیط‌زیست، مزارع، باغ‌ها، زنبورداری، ظرفیت گردشگری و... منطقه را از بین برده است.

به گفته وی، همچنین این مسئله باعث ایجاد اختلافات در بین مردم شده است و قطعا مسائل امنیتی را درپی دارد.

وی تصریح کرد: وقتی کارخانه شن و ماسه و یا معدنی احداث می‌شود و موجب از بین رفتن باغ‌ها و مزرعه‌های مردم شود، قطعا زمینه‌های اختلافات و مسائل امنیتی ایجاد خواهد شد، در نتیجه زندگی برای مردم دشوار می‌شود.

امام جمعه شهرستان خلخال گفت: با وجود تصویب ممنوعیت صدور مجوز بهره‌برداری از معدن و راه‌اندازی کارخانه‌های شن و ماسه در خلخال توسط اعضای شورای تامین خلخال، برخی مسئولان مربوطه استان اردبیل تاکنون ۵ مجوز صادر کرده‌اند که نشان می‌دهد مسئولان متأسفانه به وظایف ذاتی خود کم‌توجه هستند.

وی عنوان کرد: به بهانه‌های واهی و بده بستان‌های سیاسی به مسئولان شهرستان خلخال فشار می‌آورند که مجوز راه‌اندازی معدن و کارخانه شن و ماسه را صادر کنند که در این بین مردم متضرر می‌شوند.

حجت‌الاسلام اسدی اظهار کرد: بعد از مطرح شدن این مسئله در خطبه‌های نماز جمعه و اعتراضات اهالی این منطقه دستور توقف صدور مجوز ۵ معدن و کارخانه شن و ماسه از سوی استاندار اردبیل داده شد.

وی همچنین با قدردانی از اقدام استاندار، بیان کرد: از مسئولان درخواست داریم تا دستور بدهند مجوز ۲۵ معدن و کارخانه شن و ماسه که قبلا نیز صادر شده است را متوقف و ابطال کنند. به طوری که لازم است قوانین و مقررات رعایت شود تا مردم و محیط‌زیست منطقه متحمل ضرر و زیان‌های زیاد نشوند. به گفته امام جمعه اردبیل، فعالیت برخی معادن نیز در فصل‌های بارندگی، جاده شهرستان به مرکز استان و مرکز کشور را گِل‌آلود می‌کنند و موجب بروز تصادفات و تلفات می‌شود، به طوری که لازم است دستگاه‌های مربوطه در این زمینه نیز تمهیدات لازم را داشته باشند.

تکمیل فاز چهارم سیمان دورود در گرو تصمیمات شستا

رئیس سازمان صمت لرستان گفت: اجرایی شدن فاز چهارم سیمان دورود به شرکت سرمایه‌گذاری شستا بستگی دارد که موارد مدنظر بانک رفاه را مهیا کند.

بهمن جعفری در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: تکمیل فاز چهارم کارخانه سیمان دورود جزء طرح‌های نیمه‌تمام چند سال گذشته بوده که متوقف شده و متولی اصلی آن شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی است.

وی ادامه داد: بنا بوده بانک رفاه کارگران استان نیز از محل منابع داخلی تسهیلات موردنیاز ریالی را در اختیار این مجموعه قرار دهد.

این مسئول ادامه داد: با توجه به تغییراتی که در مدیریت شرکت سیمان دورود ایجاد شده و از طرفی نقص مدارک و مستندات این مجموعه در بانک رفاه و کارگران، در همین راستا جلسه‌ای با مدیریت امور شعب این بانک برگزار شد و با توجه به پیگیری‌هایی که مدیریت بانک رفاه داشتند پرونده در شعبه دکتر حسابی تهران در دست بررسی است.

وی بیان کرد: با تکمیل پرونده و ارزیابی‌های بانک زمینه پرداخت تسهیلات مورد نیاز ریالی فراهم شده که این مجموعه نیز از این حالت بلاتکلیفی و توقف خارج شود.

جعفری تصریح کرد: اجرای فاز چهار یکی از طرح‌هایی است که مطالبه مردم بوده و طرح جایگزین شرکت سیمان دورود بوده که الان از طرفی درگیر فرسودگی ماشین‌آلات و از طرفی نیز دارای آلودگی‌های زیست‌محیطی است که شهروندان دورود درگیر آن هستند، با وجود آنکه بحث فیلتراسیون و سایر موارد گرد و غبار را دارند می‌طلبد این مجموعه در خارج از شهر و در قالب فاز چهار شکل بگیرد و شاهد باشیم این کارخانه دوباره در خارج از شهر قرار بگیرد.

رئیس سازمان صمت لرستان بیان کرد: این موضوع یک اراده از شستا می‌طلبد که نماینده مردم دورود و ازنا در مجلس شورای اسلامی پیگیر این موضوع است و استاندار نیز چندین جلسه با مدیرعامل بانک رفاه داشتند و تمام مسئولان استانی پیگیر این موضوع هستند و جز مصوبات سفر رئیس‌جمهوری در آذرماه ۱۴۰۰ به لرستان است.

وی تاکید کرد: اجرایی شدن فاز چهارم سیمان دورود به شرکت سرمایه‌گذاری شستا بستگی دارد که موارد مدنظر بانک رفاه را مهیا کند.

در بررسی اثرات کمبود انرژی صنعت فولاد مطرح شد

ورود واحدهای تولیدی به چرخه زیان

مرضیه احقاقی

در طـول دهه‌هـای اخیر بـا تکیه بر سـیگنال فراوانـی انـرژی، گاز به سـوخت اصلـی مصرفی کشور ما بدل شده است.

با این وجود به‌دلیل جذب نشـدن سـرمایه در پروژه‌های توسعه‌ای صنعت گاز، پروژه‌های ناتمام متعدد در این بخش، افت فشـار در میادین گازی در طول سال‌های متمادی و بی‌توجهی به رفع این مشکل، شاهد بروز ناترازی در تولید و مصرف گاز هستیم. متاسـفانه این بحران روزبه‌روز عمیق‌تر می‌شود و دورنمای بخش انرژی هر روز تاریک‌تر از گذشـته اسـت. باتوجه به کمبودهای یادشده صنایـع فـولاد در تیررس قطعی گاز قـرار دارند. محدودیـت در روند تامیـن انرژی فولادسـازان کشـور از آبان آغاز شـد و انتظار می‌رود تا پایان فصل زمستان نیز تداوم داشته باشد. گاز مصرفی برخـی صنایـع از جملـه فولادسـازی غیرقابـل جایگزین اسـت و بخش عمده مصرف گاز در این زنجیره به واحدهای احیا و تولید آهن اسـفنجی اختصاص دارد.

در چنیـن موقعیتی شـاهد کمبود مـواد اولیه تولید شـمش فولاد و به‌دنبـال آن افزایش قیمت محصـولات تولیدشـده در این زنجیره هسـتیم؛ بنابراین ضرر تحمیل‌شـده به صنایع فولاد کشور قابل‌توجه برآورد می‌شود.

عکس: روزگار معدن

> محدودیت در تامین گاز موردنیاز فولادسازان از سال گذشته آغاز شده و در سال جاری شدت گرفته است؛ تا جایی که میزان تولید آهن اسفنجی در دی امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته افت ۴۴ درصدی را ثبت کرده است

شوک گاز به زنجیره فولاد

تامین انرژی در سـال‌های اخیر به چالشـی جدی برای صنایـع، به‌ویژه فولادسـازان بدل شده است. با ورود نخستین موج سرما به کشور در آبان امسال، محدودیت در روند تامین انرژی واحدهای فولادی آغاز شد. این محدودیت‌ها با سـردتر شدن هوا شدت گرفت و به این ترتیب شـاهد افت تولیـد فولاد و آهن اسـفنجی در کشور بوده‌ایم. براساس آمار میزان تولید فولاد کشور در دی نسـبت به آذر افت ۲۶ درصدی را تجربـه کرد و به یک‌میلیون و ۹۵۵ هزار تن رسـید. تولید آهن اسـفنجی نیز در این ماه با افت شـدید ۴۹ درصدی نسـبت به آذر سـال جـاری، به یک‌میلیون و ۱۲۰ هزار تن رسـید. محدودیت در تامین گاز موردنیاز فولادسـازان باوجود اینکه از سـال گذشـته آغاز شـده، در سال جاری شـدت گرفته اسـت؛ تا جایی که میزان تولید آهن اسـفنجی در دی امسال و در مقایسـه با مدت مشابه سـال گذشته افت ۴۴ درصدی را ثبت کرده اسـت. عـلاوه بر این در زمان موردبحث تولید شـمش فولادی (بیلت و بلوم) و اسلب به ترتیب ۲۴ و ۳۰ درصد کاهش یافته است. این افت تولید در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد کشور در شرایطی است که امسال بر ظرفیت فولادسازی کشور افزوده شده است. از آنجا که محدودیت یادشده از توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های انرژی نشأت می‌گیرد و رفع آن نیازمند زمان و هزینه قابل‌توجه اسـت، انتظار می‌رود چالش‌های یادشده در سال‌های آتی نیز ادامه یابد و به این ترتیب زخم کاری محدودیت گاز بر پیکره صنعت فولاد ادامه‌دار اسـت. افت تولید در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد کشور توازن میان عرضه و تقاضای این محصول را بر هم می‌زند و به رشـد بهای آن منتهی می‌شود. در معاملات بورس کالا در هفته‌ای که گذشت، بعد از توقف یک‌هفته‌ای دوباره آهن اسـفنجی به‌صورت محدود (فقـط ۳۸ هزار تن) عرضه و تقاضای ۲ برابری بـرای خرید این محصول به رقابت قابل‌توجـه ۶۹ درصدی برای خرید این محصول منتهی شـد؛ تا جایی که بهای فروش آن وارد کانـال ۱۲ هـزار تومانی شـد. فاصله قیمتی میان شمش و میلگرد نیز به ۱۳ درصد رسید، این در حالی است که فاصله یادشده در اغلب هفته‌های پاییز امسال کمتر از ۱۰ درصد بود. در روز یکشـنبه، ۲۱ بهمـن، ۲۹ هزار و ۴۰۰ تـن آهن اسـفنجی در بورس کالا عرضه شد که باتوجه به ثبت تقاضای حدود ۳ برابری نسبت به عرضه، کل این عرضه‌ها مورد معامله قرار گرفـت. قیمت میانگین مـوزون هر کیلو آهن اسـفنجی در معاملات اخیر به کانال ۱۳ هزار تومانی وارد شـد و به این ترتیب میانگین قیمت آهن‌اسفنجی یک رکورد تاریخی را ثبت کرد. البته باتوجـه به آنکه در هفته‌های پایانی زمسـتان هسـتیم، انتظار مـی‌رود محدودیت یادشـده بـه‌زودی مرتفع شـود و قیمت‌ها به تعادل بازگردد.

ریسک جدی برای فولادسازان

علی‌محمـد زمانی، فعال صنعـت فولاد در گفت‌وگـو بـا «روزگـار معـدن» اظهار کـرد: با وجود اینکـه ایـران جـزو بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر گازی دنیا قرار دارد، تامیـن گاز در سـال‌های اخیـر به چالشـی جدی برای کشـور بدل شـده و عملکـرد صنایع را به‌شـدت تحـت تاثیر منفی قرار داده اسـت. ایـن محدودیت از بی‌توجهی به زیرسـاخت‌های انرژی کشور ناشی شده است.

زمانی افزود: اولویت تامین گاز در کشور به بخش خانگی اختصاص دارد؛ به‌گونه‌ای که با شـدت گرفتن موج سـرما و ناترازی تولیـد و مصرف این انـرژی، دولت تمرکز خـود را بیشـتر بـر تامیـن گاز موردنیاز خانگـی قرار می‌دهد. در چنین شـرایطی صنایع با محدودیت انرژی روبه‌رو می‌شوند و محدودیـت یادشـده از میـزان تولیـد واحدهای صنعتی می‌کاهد.

وی گفت: زنجیره فولاد در ایران با تکیه بر ذخایر معدنی و انرژی توسعه‌یافته است، اما در حال حاضر همان گازی که قرار بود زمینه توسعه فولادسازی ما را فراهم کند، به چالشی جدی برای فولادسازان و فعالان صنعتی تبدیل شده است.

میـزان وابسـتگی صنایـع بـه گاز در واحدهـای مختلف متفاوت اسـت. گاز در بخشـی از حلقه‌های زنجیـره فولاد حکم انـرژی را دارد، امـا در حلقـه تولید آهن اسـفنجی به‌عنـوان خـوراک صنایع هم استفاده می‌شود؛ بنابراین بروز محدودیت در ایـن زنجیـره، به‌ویـژه در حلقه تولید آهن‌اسـفنجی به‌منزله توقف تولید در این زنجیره است.

ایـن فعال صنعت فولاد گفت: با شـدت گرفتـن سـرما در هفته‌هـای گذشـته، محدودیـت گاز صنایع فـولادی حتی به حلقه‌هـای پایانی این زنجیـره نیز منتقل شده است.

مصرف گاز در حلقه‌های میانی و پایانی زنجیره فولاد محدود است؛ بنابراین اعمال محدودیت برای صنایع یادشده حکایت از شرایط اضطراری در تامین انرژی دارد. در چنین شرایطی از میزان تولید محصولات فولادی کشـور کاسـته خواهد شد. البته میزان تولید در حلقه‌های یادشـده از نیاز کشور به‌مراتب بالاتر است.

علاوه بـر این در حال حاضـر در فصل رکود ساخت‌وسـاز قرار داریـم و از میزان تقاضا برای محصولات فولادی کاسته شده اسـت؛ بدین ترتیب بیشـترین آسیب به تولید و تولیدکننده تحمیل می‌شود.

وی افـزود: تولیـد با حداکثـر ظرفیت به‌منزله ارتقای سـطح بهره‌وری و کاهش هزینه‌هـا اسـت. از آنجـا که بخشـی از هزینه‌های تولید ثابت هستند، افت تولید به‌منزلـه افزایش هزینه تمام‌شـده تولید خواهد بود.

بـر همین اسـاس تمامی فولادسـازان دنیا به‌دنبال آن هسـتند تا ظرفیت تولید خود را ارتقا بخشـند، امـا در حال حاضر محدودیت‌های یادشـده در حوزه انرژی از تـوان تولید صنایع می‌کاهد، این در حالی اسـت که کاهش یا توقف تولید در صنایع مختلف به‌منزله تحمیل خسارات جدی به صنعت و صنعتگران اسـت. زمانی گفت: محدودیت‌هـای یادشـده ضرباتـی را به تجهیزات صنایع و کوره‌ها تحمیل می‌کند اما در مجموع می‌تـوان این‌طور ادعا کرد که آسـیب ناشـی از توقف تولید به‌مراتب بیشـتر از خسـارات وارده بـه تجهیزات است.

در چنیـن شـرایطی تولیدکنندگان در تامین محصـولات قراردادهـای صادراتی نیز با مشـکلاتی روبه‌رو می‌شوند یا از پس ایفای تعهدات خود بـر نخواهند آمد، این در حالی اسـت که بروز مشکل در اجرای تعهدات صادراتی چالش‌زا است، زیرا اعتبار صادرکننده نزد طرف‌های خارجی از دست می‌رود و به‌سادگی امکان جبران آن وجود ندارد.

وی در ادامـه تاکیـد کـرد: محدودیت در تامیـن انـرژی فولادسـازان و به‌دنبال آن افت تولیـد در حلقه‌هـای مختلف به رشـد قابل‌توجه بهای ایـن فلزات منتهی شده اسـت. این رشد قیمت از حلقه آهن اسفنجی آغاز می‌شود و در سایر حلقه‌های این زنجیره نیز تداوم می‌یابد. البته نباید از ذکر این نکته غافل بود که روند رو به رشد بهای دلار در بازار آزاد نیز محرک دیگری برای رشد قیمت محصولات تولیدشده در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد در بورس کالا است.

در واقع در شـرایط توصیف‌شـده شاهد ایجـاد تقاضـای غیرواقعـی بـرای خرید فولاد و محصـولات فولادی هسـتیم که همیـن تقاضای بیش از نیـاز در نهایت به رشـد قابل‌توجه بهـای محصولات منتهی می‌شود.

دغدغه فولادسازان پایانی ندارد

رضا شهرسـتانی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو بـا «روزگار معدن» اظهار کرد: تولید فولاد ایـران در افـق ۱۴۰۴ برابر ۵۵ میلیون تن هدف‌گذاری شـده است.

در همین راسـتا سـرمایه‌گذاران به حضـور در این زنجیره و توسـعه آن تشویق و ترغیب شده‌اند. با این وجود دولت نتوانسته زیرسـاخت‌های موردنیاز برای تولیـد صنایع را در اختیـار آنها قرار دهد و در نتیجه شاهد بروز محدودیت‌هایی در عملکرد صنایع فولادی کشور هستیم.

شهرسـتانی افزود: میـزان ظرفیت ایجادشـده در زنجیره فولاد کشور در حال حاضر بالغبر ۴۰ میلیون تن برآورد می‌شـود، اما میزان تولید سـالانه در این صنعـت حـدود ۳۰ میلیون تن اسـت. بـرای تولید سـالانه ۳۰ میلیون تن فـولاد، روزانه ۴۰ مترمکعب گاز نیاز اسـت، اما در هفته‌های سـرد سال تنها ۱۵ مترمکعـب گاز در اختیار صنایع فولادی کشـور قرار گرفـت. به ایـن ترتیب بایـد اقرار کـرد محدودیت اعمال‌شـده بر فولادسازان کشـور جدی است و روند تولیـد آنها را به‌شـدت تحت تاثیر منفی قـرار داده است.

شهرسـتانی تاکیـد کـرد: تـداوم محدودیت‌های یادشده در کل ماه‌های سـرد سال به‌منزله فاجعه‌ای برای فولادسـازان کشـور اسـت و در واقع خسارات جدی و غیرقابل جبرانی به صنایع تحمیل می‌شـود. افت قابل‌توجـه تولید در یک صنعـت به‌منزله ورود واحدهای تولیدی به چرخه زیان اسـت و بدون‌تردید خروج از این چرخه زیان نیز به‌سادگی ممکن نیست.

وی گفـت: فعالان صنعـت فـولاد راهکارهایی را بـرای کوتاه‌مـدت، میان‌مدت و بلندمـدت به وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین مجلس شـورای اسـلامی ارائه کرده‌اند، اما هیچ گوش شـنوایی برای درخواسـت‌ها و راهکارهای ما وجود نـدارد؛ بنابراین در موقعیـت کنونی مدیریت غلط در کنار محدودیت انرژی به چالشی جدی برای فعالان صنعتی بدل شده و عملکـرد صنعتگران را تحت تاثیـر منفی قرار داده است.

ایـن فعال صنعـت فولاد گفت: عرضـه و تقاضا در کنار هم معنا می‌یابد و زمینه کشف قیمت محصولات مختلـف را فراهـم می‌کند. طبیعتا در شـرایطی که میزان تولیـد در یک حلقه از زنجیره محدود شـود، رقابـت گسـترده‌ای بـرای خرید آن محصـول آغاز می‌شود که به رشد بهای آن منتهی خواهد شد؛ کما اینکه در هفته‌های گذشـته بهای فولاد و محصولات فولادی به‌شدت بیشتر شده است.

وی افزود: صنعت فولاد تاثیر بسزایی در رشد تولید ناخالص داخلـی دارد و فعالیت و تداوم تولید در این صنعت به‌منزله اشـتغالزایی مسـتقیم و غیرمستقیم گسـترده‌ای در کشـور اسـت. تولید و صادرات این صنعت، ارزآوری قابل‌توجهی را به‌دنبال دارد؛ بنابراین توقـف تولید در این صنعت به‌منزلـه توقف تولید در زنجیره فولاد کشور خواهد بود.

در چنین شرایطی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود ضمـن اتخاذ تدابیر منطقی‌تـر از وارد آوردن لطمات جـدی به زنجیره فـولاد و اقتصاد کشـور جلوگیری کنند.

وی گفـت: باتوجه به محدودیت‌های زیرسـاختی که در تامین انرژی کشـور به چشم می‌خورد، انتظار مـی‌رود چالش‌های حاکم بر فرآیند تولید در ماه‌های آتی نیز ادامه یابد.

همچنین روند رو به رشد جمعیت و افزایش ظرفیت تولید، این محدودیت‌ها را هر سـال جدی‌تر می‌کند؛ تا جایی که تحقق اهداف توسعه صنعت فولاد در افق ۱۴۰۴ ممکن و شدنی به‌نظر نمی‌رسد؛ بنابراین جذب سـرمایه برای رفع این محدودیت‌ها منطقی و اصولی است.

سخن پایانی

در طـول دهه‌هـای اخیـر همپای توسـعه صنعتـی و ظرفیت‌سـازی بـرای افزایـش تولیـد در بخش‌هـای مختلـف بـه توسـعه ظرفیت‌هـای انـرژی در کشـور توجـه کافی نشـده و همین موضوع اکنون به پاشنه آشیل بسـیاری از صنایـع بدل شـده و عمـلا روند فعالیـت آنها را تحـت تاثیر منفی قـرار داده است.

برای رفع کمبودهای یادشده در حوزه انرژی و جلوگیـری از بـروز خسـارت‌های جدی به صنایع در سال‌های آتی، باید در درجه نخست زمینه جذب سـرمایه و جبران عقب‌ماندگی در حوزه‌های مختلف انرژی کشـور فراهم شود و در ادامـه نیـز با مهیا کردن شـرایط بهره‌وری حداکثری انرژی در بخش‌های مختلف صنعتی و خانگی و تجاری مانع بروز بحران‌های جدی‌تر مختلف شـد؛ بنابراین اصلاح الگوی مصرف در حوزه‌هـای گوناگون و ارتقای سـرمایه‌گذاری در بخـش انـرژی کشـور ضـروری به‌نظـر می‌رسد.

افت ۳۰ درصدی صادرات در بخش صنایع معدنی

یک کارشـناس صنعت فولاد گفت: بررسـی آخرین آمار مربوط به صنعت فولادسـازی نشان می‌دهد که در ماه‌های اخیر تولید فولاد ثابت مانده است.

رامیـن راد درگفت‌وگو بـا فولادبان با اشـاره به کاهش صادرات صنایع معدنی و ثابت ماندن تولید فولاد در کشـور اظهـار کرد: آمارها نشـان می‌دهد که در دی ماه امسـال صـادرات در حـوزه معدن و صنایع معدنی کشـور، کاهش ۳۰درصدی را نشان می‌دهد.

وی گفـت: خام‌فروشـی رویـه اصلـی در مـورد معادن بـوده و سـال‌های زیاد منابـع ارزی بالقوه در کشـور هدر رفته است.

به گفتـه این فعال صنعت فولاد، از دیگر مشـکلاتی که بخـش معدن با آن مواجه اسـت، بلاتکلیفـی بهره‌برداران معادن درخصـوص پرداخـت حقوق دولتی می‌باشـد که همین امر باعث برخورد سـلیقه‌ای مسـئولان و سردرگمی بهره برداران شده است.

وی تاکیـد کـرد: اختلافات دسـتگاه‌های دولتـی مانند وزارت صمت و سازمان محیط‌زیست درخصوص معادن، در شرایط کنونی کشور مشکلات بخش خصوصی را دوچندان کرده اسـت تا جایی که برای رفع آنها نیاز به گوش شـنوا می‌باشد.

یـک کارشـناس صنعت فولاد بـا بیان اینکه بیشـترین صادرات فولاد در بخش شـمش و اسلب است، اظهار کرد: این محصولات نیز به صورت سفارشـی صادر می‌شوند. در چنین شرایطی، هنگامی که دولت برای محصولات فولادی عوارض صادراتی تعیین کرده اسـت، صادرات روند طبیعی خود را از دست می‌دهد.

یادداشت

مازوت‌سوزی برای همه گران تمام می‌شود

حسین چهرگانی
فعال صنعت سیمان

محدودیت گاز صنایع سـیمانی کشور در سال جاری از نیمه دوم آبان آغاز شـد. ابتدای امر گاز تخصیص‌یافته به صنایع محدود و در ادامه کاملا قطع شد. واحدهای سیمانی در چنین شرایطی، برای تـداوم تولیـد از مازوت به‌عنوان سـوخت جایگزین اسـتفاده می‌کنند، این در حالی است که جایگزینی مازوت به‌جای گاز در فرآیند تولید صنایع، ناخواسـته تبعات محیط زیستی دارد؛ بر همین اسـاس صنایعی که در شهرهای بزرگ یا در اطراف کلانشـهرها واقع شـده‌اند، از مصرف مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین منع می‌شوند.

سـایر صنایع سیمانی کشـور در ماه‌های سرد سال‌های اخیر ناچار به استفاده از مازوت به‌جای گاز شـده‌اند، این در حالی اسـت که استفاده از این سـوخت جایگزین ۳ مشـکل ایجاد می‌کند. در درجه نخست تامین مازوت با مشکلاتی همراه اسـت. ناوگان حمل برای انتقال مازوت از مراکز پالایش به واحدهای سیمانی کشور با محدودیت روبه‌رو اسـت. در مواردی به‌اشتباه این‌طور بیان می‌شود که مخازن ذخیره‌سـازی مازوت صنایع در فصل تابستان آماده و پر می‌شود تا در صورت بروز مشکل و کمبود از این ذخایر استفاده شود.

هزینه گاز مصرفی صنایع سـیمانی به‌ازای هر مترمکعب برابر ۵۷۵ تومان است که این هزینه با تاخیر یک‌ماهه از مصرف آن، پرداخت می‌شود، اما صنایع برای دریافت مازوت موظفند هزینه خرید آن را قبـل از دریافت و به‌صـورت نقد پرداخت کنند. بدین ترتیب طبق فرآیند ثبت سـفارش و انتقال مازوت، واحدهای سیمانی ناچارند یک ماه زودتـر از موعد تحویل مـازوت، هزینه خرید آن را پرداخت کننـد. باتوجه به محدودیت‌هایی که صنایع در تامین نقدینگی دارند، موضوع یادشده چالش جدی را به آنها تحمیل می‌کند.

علاوه بر ایـن هزینه قابل‌توجـه حمل مازوت نیز بر عهده صنایع اسـت. این در حالی است که دولت از تامین گاز مصرفی صنایع ناتوان اسـت و انتظـار می‌رود هزینه مضاعف تحمیل‌شـده به صنایع را پرداخت کند. نرخ هر لیتر مازوت ۵۷۵ تومان تعیین شـده اسـت. با این وجـود هزینه جابه‌جایی این سوخت بسـته به فاصله از مراکز پخش و پالایـش فرآورده‌های نفتی تا واحدهای تولیدی ۷۰۰ تا ۱۰۰۰ تومان برآورد می‌شود؛ بر همین اسـاس بدون تردید ایـن جایگزینی تاثیر مستقیم بسـزایی بر نرخ تمام‌شده تولید خواهد داشت.

در ادامـه بایـد تاکید کـرد محدودیت تامین گاز صنایـع بـه واحدهـای سـیمانی اختصاص نـدارد و همزمان بسـیاری از نیروگاه‌هـا نیز با محدودیت‌هـای جـدی در تامین انـرژی خود روبه‌رو هستند.

بدین ترتیـب حتی احتمال بـروز محدودیت در تامین برق صنایع نیز مطرح شـده است؛ کما اینکه در فاصله یک ماه گذشته اخطار قطع برق یا بروز محدودیت در تامین انرژی این صنایع به واحدهای مختلف ابلاغ شده است. به‌عنوان‌مثال بـرای یک واحـد تولیـد سـیمان بـا ظرفیت یک‌میلیون تنی سـقف مصـرف ۷ مگاواتی برق تعیین شده است.

چنانچه این دسـت ابلاغیه‌ها اجرایی شـوند، عملا صنعت سـیمان در آستانه توقف تولید قرار خواهد گرفت.

امید می‌رود مدیران صنعت برق کشور از تجربه فصل تابسـتان برای مدیریت انرژی برق صنایع بهـره بگیرند و از وارد آوردن خسـارات جدی به صنایع، جلوگیری کنند.

متاسـفانه مدیـران صنعت برق انتظـار دارند صنایع در ماه‌های زمستان اقدام به ذخیره‌سازی کلینکر کننـد و مدیران صنعـت گاز نیز انتظار ذخیره‌سـازی کلینکر در ماه‌های گـرم را دارند، این در حالی اسـت که باتوجه به محدودیت‌های جدی انرژی در کشـور در هر ۲ حوزه گاز و برق، امکان تحقق این خواسته مسئولان وجود ندارد؛ بنابراین انتظار می‌رود رویکرد مدیران نسـبت به شرایط اصلاح شود.

علاوه بر این توجه داشـته باشـند که ظرفیت تولیـد صنایـع برای یک بـازه زمانی یک‌سـاله تعیین‌شده و نمی‌توان آن را در یک مقطع زمانی کوتاه‌تر به‌دست آورد.

روزگار معدن

یکشنبه ● ۳۰ بهمن ۱۴۰۱ ● ۲۸ رجب ۱۴۴۴ ● ۱۹ فوریه ۲۰۲۳ ● سال پنجم ● شماره ۱۰۲۴

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

فنی و هنری:
مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا:
چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰-نمابر:(داخلی-۱۰۴)-تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
پیامک:۳۰۰۰۸۲۱۹۰-ایمیل‌سازمان‌آگهی‌ها:ads.smtnews@gmil.com
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶-توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

دریچه

وضعیت واریز مرحله دوم سود سهام عدالت

طبق وعده وزیر امور اقتصادی و دارایی بخش دوم واریز سود سهام عدالت سال ۱۴۰۰ باید تا پایان امسال یا ابتدای سال آینده محقق شود.

به گزارش ایسنا، امسال نخستین سالی بود که واریز سود سهام عدالت به حساب مشمولان دو مرحله‌ای شد. بر این اساس، سیداحسان خاندوزی اواسط پاییز اعلام کرد که یک قسمت از سود سهام عدالت سال ۱۴۰۰ تا پایان پاییز و بخش دوم نیز تا اواخر امسال یا اوایل سال آینده واریز می‌شود. وعده‌ای که محقق شد و در مرحله نخست سهامدارانی که در پرتفوی سهام خود ۴۵۲، ۴۹۲ و ۵۳۲ هزار تومان دارند به ترتیب ۵۱۰، ۵۵۵ و ۶۰۰ هزار تومان و افرادی که پرتفوی یک میلیون تومانی در اختیار دارند، مبلغ یک میلیون و ۱۲۸ هزار تومان سود علی‌الحساب دریافت کردند. با توجه به اینکه برآوردها این است که از ۶۰ هزار میلیارد تومان سودی که باید از سوی شرکت‌ها پرداخت می‌شد، ۳۰ هزار میلیارد تومان تا پایان پاییز وصول شد، به نظر می‌رسد تقسیم ۳۰ هزار میلیارد تومان باقی مانده نیز مانند مرحله نخست باشد و مبلغ سودی که افراد با پرتفوهای مختلف دریافت خواهند کرد همانند مرحله اول صورت بگیرد.

پرداخت سود سنواتی به حساب ۳۱ میلیون سهامدار

شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اعلام کرد: از ابتدای امسال تا کنون، سود سنواتی ۳۱ میلیون سهامدار را که بیش از ۶ هزار و ۵۶۶ میلیارد تومان است را با استفاده از سامانه جامع اطلاعات مشتریان (سجام) پرداخت کرده‌اند.

به گزارش ایرنا، اطلاعات منتشر شده در خصوص جزییات واریز مطالبات جاری سهامداران نشان می‌دهد که تا پایان ۱۹ بهمن ماه امسال، ۴۶۰ ناشر، سود جاری ۵۶میلیون و ۷۱۶ هزار و ۴۸۰ سهامدار که شامل ۶۴ هزار و ۳۶۳ میلیارد و ۸۱۳میلیون تومان می‌شود را از طریق اطلاعات سامانه سجام توسط سمات واریز کرده‌اند. از سویی دیگر، از ابتدای امسال، سود سنواتی ۳۱ میلیون سهامدار را که شامل ۶ هزار و ۵۶۶ میلیارد و ۴۷۴ میلیون تومان می‌شود را با استفاده از سامانه جامع اطلاعات مشتریان (سجام) پرداخت کرده‌اند. لازم به ذکر است، سجام یک سامانه زیرساختی برای شناسایی مشتریان جهت ورود به باشگاه بزرگ بازار سرمایه ایران است که همه فعالان این بازار اعم از «سرمایه‌گذاران، مشتریان و مدیران نهادها» در این سامانه، فقط یک بار برای همیشه اطلاعات خود را در آن ثبت خواهند کرد و پس از احراز هویت حضوری و غیرحضوری قادر به دریافت خدمات مبتنی‌بر داده‌های تایید شده خواهند بود. بر اساس این گزارش، از طریق این سامانه اطلاعات هویتی، شماره حساب، شماره موبایل، آدرس الکترونیکی و اقامت دایمی فرد ثبت می‌شود و از آن به بعد هیچ نهاد مالی نیازی به دریافت مجدد اطلاعات آن سهامدار را ندارد. سهامداران می‌توانند با مراجعه به سایت www.Sejam.ir ثبت نام و احراز هویت سجام را به صورت الکترونیکی انجام دهند. گفتنی است «دریافت کد معاملاتی برای ورود به بازار سرمایه، دریافت سودهای جاری، سنواتی و سود سهام عدالت، امکان ورود به درگاه ذینفعان بازار سرمایه و استفاده از خدمات آن شامل میز خدمت الکترونیک، مشاهده و گزارش دارایی، دریافت گواهی سهام، لیست مجامع و برگزاری مجامع به صورت الکترونیک، گزارش سودهای پرداخت شده، تاریخچه سود سهام عدالت و گزارش حق تقدم استفاده نشده» از جمله مزایای ویژه ثبت نام و احراز هویت در سامانه سجام به شمار می‌رود.

بورس به جایگاهی ویژه در سیاست‌گذاری رسیده است

یک کارشناس بازارسرمایه گفت: در شرایطی که بخش عمده‌ای از مردم سهامدار شرکت‌های مختلف هستند، سیاست‌گذار نمی‌تواند بدون هیچ تبعاتی دست به تصمیم‌گیری‌های خاص و آنی بزند زیرا با واکنش بازارها و فعالان آن مواجه خواهد شد. به گزارش سنا، مهدی رباطی با بیان اینکه از سال ۹۹ تاکنون افراد بسیار زیادی با سرمایه‌گذاری در بورس تهران آشنا شده‌اند به بورسان گفت: خوشبختانه تعداد بیشتری از عموم مردم از آگاهی بیشتری در حوزه اقتصاد و مباحث مالی برخوردار شده‌اند. وی افزود: در چنین شرایطی که بخش عمده‌ای از مردم سهامدار شرکت‌های مختلف هستند، سیاست‌گذار نمی‌تواند بدون هیچ تبعاتی دست به تصمیم‌گیری‌های خاص و آنی بزند زیرا با واکنش بازارها و فعالان آن مواجه خواهد شد. رباطی همچنین درباره جدال موافقان و مخالفان عرضه خودرو در بورس کالا صحبت کرد و معتقد بود که نگرش گران‌فروشی شرکت‌های خودروساز در بورس کالا، یک اشتباه شناختی است، زیرا نرخ کارخانه خودروهای تولید شده در کشور نسبت به هزینه تولید آنها بسیار کمتر است و تنها دلیل آن نیز سیاست‌گذاری نادرست قیمت‌گذاری دستوری است. به گفته وی، این موضوع طی سالیان گذشته مشکلات بسیاری را برای تولیدکنندگان و سهامداران آنها ایجاد کرده است؛ بنابراین عرضه خودرو در بورس کالا صرفا به دلیل شفافیت موجود آن بوده و درحال‌حاضر نمی‌توان بازار شفاف‌تری از آن پیشنهاد داد. رباطی در ادامه به اهمیت چنین شوک‌هایی برای بورس تهران پرداخت و با تاکید بر اینکه بازدهی بورس نسبت به دیگر بازارها در بلندمدت قابل قیاس نیست، افزود: شرایط سیاست‌گذاری در اقتصاد کشور سال‌هاست با مشکلات بسیاری مواجه بوده و کمبودهای بزرگی دارد و سرمایه‌گذاران در بورس تهران یا هر بازار دیگری باید هنگام سرمایه‌گذاری خود، بپذیرند که چنین شوک‌ها و ریسک‌هایی در ادامه مسیر نیز وجود خواهد داشت. این کارشناس بازار سرمایه همچنین درباره رفتار دولت‌ها نسبت به بازار سرمایه صحبت کرد و اعتقاد داشت که دولت‌ها در تمام دنیا نقش یک انحصارگر و کنترل‌گر را دارند و این موضوع به خودی خود با ماهیت بازار سرمایه به عنوان یک بازار کاملا آزاد و شفاف در تضاد است. در ایران این موضوع با شدت بیشتری اتفاق می‌افتد، زیرا همواره شاهد کنترل و قیمت‌گذاری دستوری در کالاهای مختلف بوده‌ایم و به نظر می‌رسد که عدم دخالت، می‌تواند تنها حمایت دولت از بورس باشد.

اراده دولت، رشد یا توقف بازار است؟

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

شاخص کل بورس با رشدی ۲۵ درصدی در یک سال اخیر همچنان در موقعیتی ضعیف تر از سایر بازارها قرار دارد به همین دلیل برخی معتقدند بازار رشد دو مرحله‌ای تجربه خواهد کرد و دلیل توقف آن ریسک‌های دولتی است. به گزارش تحلیل بازار، باوجود اینکه بازار سرمایه در یک سال گذشته بازدهی زیادی نداشته و حتی به اندازه تورم هم رشد نکرده، با این حال وارد وضعیت رنج و حتی نوسانات رو به پایین شده است بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقدند بازار احتمالا در همین محدوده کنونی برای یک بازه زمانی چند ماه متوقف خواهد شد و زیر خط روند شکسته شده نوسان خواهد داشت و دلیل ناتوانی در حرکت رو به بالای شاخص کل بورس ریسک‌های سیستماتیک دولتی است که در ماه‌های اخیر و به ویژه در بودجه سال آینده نمایان شده است، اما دلیلی که می‌تواند باعث شکستن مقاومت‌ها توسط شاخص کل بورس شود نزدیکی به زمان مجمع عمومی شرکت‌های سودسازی است که بار دیگر نقدینگی‌ها را به بورس می‌کشاند.

بورس سال آینده وارد مرحله اصلاح می‌شود

فردین آقابزرگی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با بازار ضمن اشاره به اینکه درحال‌حاضر شاخص کل بورس تهران با رشدی کمتر از ۲۵ درصد هیچ توجیهی برای اصلاح ندارد، گفت: بنابراین در مقطع کنونی به دلیل مشکلات بازار همچون قیمت‌گذاری دستوری و همچنین نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و... ممکن است شاخص کل بورس به صورت یک ضرب تا مقاومت دو میلیون واحد نرود اما به طور قطع این اتفاق در دو مرحله اتفاق می‌افتد.

وی با بیان اینکه شاخص کل بورس در شرایط کنونی می‌تواند با سرعت کمتری به رشد خود ادامه دهد، اظهار کرد: در واقع پیش‌بینی می‌شود شاخص کل بورس تا پایان امسال به محدوده یک میلیون و هفتصد هزار واحد برسد و بعد از عید هم به روند صعودی خود ادامه دهد و تا سطح دو میلیون و صد هزار واحدی رشد داشته باشد و بعد در آن مرحله اصلاح کند. او با تاکید بر اینکه درحال‌حاضر مهم‌ترین سیگنالی که به بازار داده می‌شود ادامه رشد تورم در سال آینده است، اظهار کرد: به همین دلیل قیمت‌ها روندی صعودی دارند و بسیاری از تولیدکنندگان به دنبال گرفتن مجوز افزایش نرخ محصولات خود هستند هرچند دولت با این مسئله موافقت نکرده است اما با توجه به اینکه این سیاست هم می‌تواند به تولید ضربه بزند در نهایت دولت با افزایش نرخ محصولات یا عرضه محصولات در بورس کالا موافقت خواهد کرد و همین موضوع به روند صعودی بازار سرمایه شتاب خواهد داد. آقا بزرگی با بیان اینکه در شرایط کنونی برخی گروه‌ها مورد توجه سرمایه‌گذاران هستند، اظهار کرد: علاوه بر اینکه تک سهم در موقعیت کنونی بازار ظرفیت بالایی برای رشد دارند برخی گروه‌ها مانند روانکارها و... به دلیل صادراتی بودن و فروش ارز از خارج از سامانه نیما می‌توانند سود بالایی بسازند به همین دلیل همچنان ظرفیت رشد دارند.

قدرت ریسک‌های بودجه برای بازار بالاست

در حالی که بازار سرمایه رشد چندانی نداشته اما برخی تحلیلگران معتقدند بازار سرمایه در موقعیت اصلاح قرار گرفته است و احتمالا در یک بازه زمانی چند ماهه اصلاح خواهد داشت و تنها در شرایطی می‌تواند رشد کند که اتفاقات خاصی در لایحه بودجه ۱۴۰۱ رخ دهد.

همایون دارابی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با بازار ضمن اشاره به اینکه حجم معاملات در بورس روندی کاهشی پیدا کرده و این مسئله ناشی از ریسک‌های جدیدی است که به بازار تحمیل شده، اظهار کرد: با وجود همه ارزندگی هایی که در بازار سرمایه وجود دارد اما وضعیت کلان اقتصادی کشور در مسیر مخالف بازار حرکت می‌کند، چراکه در لایحه بودجه سال آینده مغایر با سیاست حمایت از تولید حرکت شده و نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و همچنین گاز صنایع بالا رفته است که می‌تواند ضربه بزرگی به شرکت‌ها و حتی سهامداران وارد کند، به همین دلیل بسیاری از سرمایه‌گذاران برای دوری از این ریسک فعلا از معاملات سهام دوری کرده‌اند. وی با بیان اینکه موقعیت کنونی شاخص کل بازار به فاکتورهای بنیادی و سیاسی بستگی دارد، اظهار کرد: در صورتی که دولت مشکل قیمت‌گذاری دستوری، نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و همچنین نرخ خرید ارز در سامانه نیما را اصلاح کند بازار به طور قطع رشد فوق العاده‌ای خواهد داشت اما با توجه به موانع موجود بر سر راه فعالیت بنگاه‌های اقتصادی به نظر می‌رسد شاخص کل وارد روند اصلاحی می‌شود و شاید بتوان گفت اراده دولت بر این است که بازار رشد نکند.

باید توجه داشت در موقعیت کنونی شاخص کل بورس درباره جهت حرکت بازار سرمایه نظرات متفاوتی وجود دارد؛ برخی تحلیلگران می‌گویند احتمالا شاخص تا سطح مقاومتی که دی ماه شکسته دوباره حرکت می‌کند و بعد از آن وارد اصلاح خواهد شد اما برخی دیگر معتقدند که موقعیت تکنیکال شاخص کل بورس و شاخص هم وزن به گونه‌ای است که احتمال اصلاح را بیشتر از رشد نمایش می‌دهد، مگر اینکه اتفاق خاصی در اقتصاد رخ دهد.

حفظ روند صعودی «تپسی»

مجموع درآمد تجمیعی که تاکنون از سوی شرکت پیشگامان فناوری و دانش آرامیس به ثبت رسیده به پوشش ۱۷۹ درصدی از درآمد تجمیعی در ۱۲ماهه سال گذشته دست یافت. به گزارش بورس نیوز، شرکت پیشگامان فناوری و دانش آرامیس در گزارش فعالیت ماهانه منتهی به دی ماه امسال میزان درآمدی که از فروش و ارائه خدمات در سامانه کدال به اطلاع سهامداران خود رساند مبلغی برابر با ۶۱میلیارد و ۶۶۰ میلیون تومان بود، «تپسی» از ابتدای سال مالی تا انتهای دی ماه مجموع درآمدهای خود را ۴۸۰ میلیارد تومان به ثبت رساند. «تپسی» در ۱۰ ماه سپری‌شده از ابتدای سال مالی تاکنون میزان سرمایه به ثبت رسیده خود را ۲۴۶ میلیارد تومان اعلام کرد، این شرکت استارت‌آپی در این دوره ۱۰ماهه به میانگین درآمدی ۴۸ میلیارد تومان دست پیدا کرد.

نام شرکت	نام نماد	درآمد ماهانه (میلیارد تومان)		درصد تغییرات
		منتهی به دی ماه ۱۴۰۱	منتهی به دی ماه ۱۴۰۰	
پیشگامان فن‌آوری و دانش آرامیس	تپسی	۶۲	۳۷	+٪۱۳

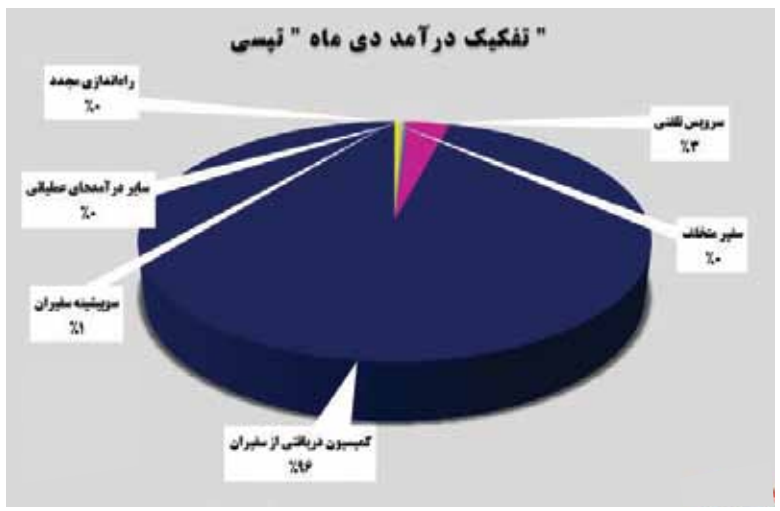
سرمایه ثبت‌شده (میلیارد تومان)	دوره مالی	درآمد های تجمیعی از ابتدای سال مالی (میلیارد تومان)		درصد تغییرات
		منتهی به دی ماه ۱۴۰۱	منتهی به دی ماه ۱۴۰۰	
۲۴۶	فعالیت ماهانه	۴۸۰	۲۰۱	٪۱۳۹

▣ روند درآمدزایی «تپسی»

شرکت پیشگامان فن‌آوری و دانش آرامیس میزان درآمدی که در دی ماه امسال از خود بر جای گذاشت در مقایسه با ماه گذشته شاهد رشد یک میلیارد تومانی درآمدهای خود بود، این شرکت در ماه گذشته به درآمد ۶۱ میلیارد تومانی دست‌یافت و در این دوره با افزایشی که به همراه داشت به مبلغ ۶۲ میلیارد تومانی رسید. «تپسی» در دی ماه به روند صعودی خود ادامه داد، این شرکت میزان درآمدی که در این دوره به ثبت رساند نسبت به دوره مشابه سال گذشته رشد ۱۳۰درصدی را از خود بر جای گذاشت و همچنین میزان درآمد تجمیعی که «تپسی» حاصل کرد در مقایسه با سال گذشته ۱۳۹ درصد افزایش یافت.

▣ تفکیک درآمد دی‌ماه «تپسی»

«تپسی» بیشترین درآمد ماهانه‌ای که در دی ماه شناسایی کرد مربوط به بخش «کمیسیون دریافتی از سفیران» با ۵۹ میلیارد تومان بود، این بخش نسبت به دی ماه سال مالی گذشته رشد ۱۳۶ درصدی را به دنبال داشت. درآمدی که شرکت پیشگامان فناوری و دانش آرامیس از بخش کمیسیون شناسایی کرد دربرگیرنده‌ی ۹۶ درصد از درآمد ماهانه بود و مابقی درآمد به ثبت رسیده توسط این شرکت استارت‌آپی متعلق به سرویس تلفنی، سو پیشینه سفیران، سفیر مختلف و سایر درآمد عملیاتی است. عمده‌ترین میزان درآمد «تپسی» همان‌طور که بیان شد متعلق به کمیسیون دریافتی از سفیران بود و پس‌ازآن نیز بخش «سرویس تلفنی» توانست درآمدی نزدیک به ۲ میلیارد تومان را از خود بر جای بگذارد و در جایگاه بعدی بایستد. «تپسی» در ۳ ماه نخست امسال به میزان درآمد ۱۰۳ میلیارد تومانی رسید و در ۳ ماه دوم نیز با افزایش ۵۰ میلیارد تومانی نسبت به ۳ ماه نخست به درآمد ۱۵۳ میلیارد تومانی دست پیدا کرد، همچنین لازم به ذکر است که این شرکت استارت‌آپی در ۳ ماه سوم امسال با افزایش ۴ میلیارد تومانی نسبت به ۳ ماه گذشته (۳ ماه تابستان ۱۴۰۱)، ۱۵۷ میلیارد تومان درآمدزایی به همراه داشته است.

«تاصیکو» رکورد زد

ارزش بازار شرکت سرمایه‌گذاری صدر تأمین در دی‌ماه به بالاترین سطح از آغاز سال مالی خود رسیده است. شرکت سرمایه‌گذاری صدر تأمین در گزارش فعالیت ماهانه منتهی به دی ماه امسال مجموع بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری خود را برابر با ۶هزار و ۱۵۰ میلیارد تومان اطلاع‌رسانی کرد، «تاصیکو» میزان بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری که در دی ماه از خود بر جای گذاشت مربوط به شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه و شرکت‌های غیربورسی بود. عمده‌ترین سرمایه‌گذاری شرکت سرمایه‌گذاری صدر تأمین در دی ماه مربوط به شرکت‌های فعال در بازار سرمایه بود، بهای تمام‌شده پرتفوی بورسی «تاصیکو» بالغ بر ۵هزار و ۶۴۷ میلیارد تومان بود و مجموع بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری در شرکت‌های غیربورسی برابر با ۵۰۲ میلیارد تومان بود. بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری شرکت سرمایه‌گذاری صدر تأمین در پرتفوی بورسی در مقایسه با ماه گذشته ۳ درصد افزایش پیدا کرد، ارزش بازار پرتفوی بورسی «تاصیکو» در دهمین ماه از امسال در شرکت‌های بازار سرمایه ۵۳هزار و ۱۸۵ میلیارد تومان به ثبت رسید. ارزش بازار پرتفوی شرکت‌های بورسی «تاصیکو» ۸۱۱میلیارد تومان بود، در این دوره ماهانه بخش «استخراج زغال سنگ»، «کاشی و سرامیک» و «فلزات اساسی» با افزایش سرمایه‌گذاری همراه بودند. بیشترین میزان ارزش بازار در صورت وضعیت پرتفوی شرکت‌های «بورسی» در اختصاص شرکت «ملی صنایع مس ایران» با ۱۷هزار و ۱۸۰ میلیارد تومان بود، همچنین «فولاد مبارکه اصفهان» نیز با ۸ هزار و ۱۶۰ میلیارد تومان بیشترین ارزش بازار را در این دوره در اختیار داشتند. همان گونه که گفته شد بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری «تاصیکو» در شرکت‌های غیربورسی برابر با ۵۰۲ میلیارد تومان بود، بیشترین سرمایه‌گذاری صورت گرفته در این دوره مربوط به «توسعه معادن پارس تأمین» با ۲۰۰ میلیارد تومان بود و پس از آن نیز بیشترین بهای تمام‌شده مربوط به بخش «فولاد اکسین خوزستان» با ۷۸۱ میلیارد تومان بود. «تاصیکو» با سرمایه ثبت‌شده ۳هزار و ۱۰۰ میلیارد تومانی طی عملکرد ۸ ماهه در سال مالی منتهی به اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۲ از محل واگذاری سهام به سود ۱۷۴ میلیارد تومانی رسید که نسبت به ماه گذشته ۶۹۱ درصد از محل واگذاری سهام رشد داشته است.

نام شرکت	نام نماد	مجموع بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری‌ها (میلیارد تومان)		درصد تغییرات
		منتهی به دی‌ماه ۱۴۰۱	منتهی به دی‌ماه ۱۴۰۰	
سرمایه‌گذاری صدر تأمین	تاصیکو	۶،۱۵۰	۵،۰۴۰	٪۲۲

سرمایه ثبت‌شده (میلیارد تومان)	دوره مالی	بهای تمام‌شده سرمایه‌گذاری غیر بورسی (میلیارد تومان)		درصد تغییرات
		منتهی به دی‌ماه ۱۴۰۱	منتهی به دی‌ماه ۱۴۰۰	

